

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR FÜZETEK

Hankusz Éva
Kocán Béla

MIKOLA KÖZSÉG
HELYNEVEI

MIKOLA
Fotó: Szmotku György

Mikola helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részén, Szatmárnémetitől 10 km-re északra fekszik. A falu első említése 1216-ból származik, amikor II. András király megszerezte Saul ispán özvegyétől, és a Németibe való Mérk comesnek, a Mikolai család őseinek adományozta. Ekkor készült a település határát részletesen rögzítő oklevél. A falu telepítése királyi várbirtokként már az ezt megelőző évszázadban megtörténhetett. A 13. század elején birtokossá váló Mikolai család, majd az ebből ágazó Mikolai, Szárazberki, Simai rokonság a 19. századig a térség szinte egyetlen terebélyes birtokos családja volt, rajtuk kívül csak a Báthoriak szereztek itt birtokot. Az 1320-as évek közepén pereskedés zajlott a falu egy részének birtoklásáért Mérk leszármazottjai és Ákos fia Máté között, aki korábban bizonyos elzálogosított területekre tett szert. Ezt követően a falu birtoklása a Mikolai család tagjai körében stabilizálódott. 1406-ban határvillongás zajlott le Mikola és Németi között, és a vitatott területet ismét bejárták. 1427-ben Mikolai Miklós, Benedek, Lőrinc, Domokos, János és Balázs voltak Mikola birtokosai. A 15. század végén ecsedi Báthori András foglalta el a falu egy részét, melyet örökösei 1500-ban királyi oklevélben juttattak vissza a Mikolaiaknak, akik az ezt követő évtizedekben a környező falvakban is jelentős birtokterületeket szereztek. 1555-ben ismét határvillongás történt Mikola és Németi között. Mikolai Zsigmond és a család más tagjai 1574-ben Mikola térségében töltések, hidak és

vámok létesítésére kaptak engedélyt II. Miksa királytól. 1664-ben a család I. Lipót királytól kapott megerősítést a falubéli és más birtokaiban. 1717-ben a térséget kifosztó tatárok feldúlták a falut, és Mikolai György birtokost családjával együtt elrabolták, akik azonban a tatárok borsai-szorosai vereségét követően kiszabadultak.

A 18. században kisebb birtokot szereztek itt a Kölcsey, a Mándy, a Bodoky, a Galgóczy, a Szirmai és más családok, akik a Mikolaiak leányági rokonai voltak, a jezsuiták pedig 1762-ben lettek részbirtokosok. A 19. század végén Galgóczy Jenőné, Müller János, Osztroviczky István, Buttykay László, Császy Antal és Kölcsey Antal voltak a jelentősebb birtokosok. A település gazdálkodását meghatározta a Túr közelsége. Földje részben agyagos és homokos, közepes minőségű volt, szőlővel nem rendelkezett, azonban gazdag erdővel volt határolva. A határban elsősorban búzát, rozst, kukoricát, zabot és árpat, valamint dinnyét termeltek. A halászati lehetőség is kedvező volt.

A település 16. században épült református templomát, amely a mai temetődombon állt, 1838-ban lebontották, a jelenleg is használt templom pedig 1906-ban készült el. 1863-ban a falu jelentős részét tűzvész pusztította el, amelyben a református parókia és további 224 épület megsérült. A 19. század végén gyógyforrás és fürdő is létesült a község területén. A 20. század elején a településen posta, távíró és vasútállomás működött. A faluban római és görögkatolikus, valamint ortodox templom is van, amelyek a 20. században épültek.

A Kölcsey-tanya területén, a falu belterületétől észak-északnyugatra a 19. század végétől kezdődően fokozatosan benépesülő külterületi lakott hely jött létre, amely – főleg román nyelvű lakosság betelepítését követően – 1956-ban Újberek néven önálló település lett. Lakosainak száma a megalakulástól kezdve 500 fő körül volt (1956-ban 514 fő, 1992-ben 447 fő). A 2011-es népszámlálás szerint a népesség 90%-a román, 10%-a ukrán (ruszin) volt. Helyneveit Mikola helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Mikola belterületétől északra a Túr közelében, a korábban Szárazberekhez tartozó területen Újmikola néven jött létre egy másik településrész, amely 1956-tól önálló településként jelenik meg. Csekély számú lakossága (1956: 247 fő, 2002: 233 fő) egységesen román nemzetiségű. Helyneveit ugyancsak Mikola helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Az 1913-as helységnévtár szerint Mikola 245 házzal és 6289 kh területtel rendelkezett, és Szatmár vármegye Szatmárnémeti járásához tartozott. Ekkor körjegyzőség volt, amely alá Egri és 22 környező tanya tartozott. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Községközpont, Újmikola és Újberek falvakkal együtt alkot egy községet.

Mikola népessége 1880 és 1966 között 1311 főről 2627 főre növekedve megkétszereződött, majd lassabb ütemben tovább gyarapodott (1992: 2883 fő, 2011: 3049 fő). A település nemzetiségi képe a jelentős népességnövekedéssel párhuzamosan átalakult. A falu az 1920-as népszámlálást megelőzően csak néhány fős nem magyar kisebbséggel rendelkezett, ekkor azonban a lakosság 40%-át magyar, kb. 35%-át román, kb. 15%-át német népességként írták össze, míg az 1941-es népszámlálás a magyarság arányát 75%-ban jelezte. A 20. század második felében a magyarság aránya fokozatosan csökkent (1966: 60%, 1992: 50%), míg a románság aránya (25%) alig változott. A 2011-es népszámlálás szerint a magyarság aránya a népesség kb. 40%-a, a románságé pedig kb. 25%-a volt, és jelentőség vált az ukrán, valószínűleg inkább ruszin (15%) és a cigány (10%), valamint az egyéb vagy nemzetiségéről nem nyilatkozó népesség

aránya (10%) is. Az 1920-as népszámlálás előtt a kb. 60%-ban református többségű faluban kb. 20% görögkatolikus, 7% római katolikus és kb. 10% izraelita vallású népesség élt. A 20. század folyamán a korábban alig kimutatható ortodox vallású népesség és a római katolikusok aránya (30%, ill. 20%) növekedett, a többi felekezet aránya jelentősen csökkent (református kb. 20%, görögkatolikus 10%), az izraelita felekezet pedig szinte teljesen eltűnt.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

BOROVSKY SAMU szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, 1890–1913.

FÉNYES ELEK, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és pusztá, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>

Magyarország katonai felmérése. 1941. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>

MAKSAY FERENC, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

SZABÓ ISTVÁN, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

TÁTRAI PATRIK, *Az etnikai térszerkezet változásai a történelmi Szatmárban.* MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2010.

VÁLYI ANDRÁS, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

VARGA E. ÁRPÁD, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: <https://nepszamlalas.adatbank.ro/>

SZENDREI ÁKOS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Barabás Lajosné Dr. Kállai Katalin (86 éves), Barna Róbert Tibor (52), Bíró Erzsébet (81), Deák András (60), Deák János (88), Deák Piroska (55), Enyedi Antal (82), Lukács Enikő (55), Mikita Anna (76), Nagy Róbert (42).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1972-ben és 1975-ben, Bakos Anna 2000-ben, Magyar Gabriella és Tasnádi István Sándor 2001-ben. Adatközlők voltak: Bakos Ferenc (65 éves), Dobos István (45), Loncsák János (54), Lukács Sándorné Harkai Emma (26), Nagy Anna (76), Szűcs Julianna (72), Tansnádi András (60).

Helynévtár

Mikola 2025: *Mikola, Mikolába, mikolaji*, 2000: *Mikola*, 1992: *Mikola*, 1944: *Mikola*, 1942: *Mikola*, 1941: *Mikola*, 1935–1936: *Mikola* | *Kenyeretlem Mikola Éhē hal ott a puja.* | *Zsidóú megyem Mikolába, Löttyög a té a hasába* [A mikolaiakat csúfoló vers] | *Egri, Mikola, Homok, Ott a jányok mind lomok.* [Gúnyvers] | *Ki-nálgatóúznak, mint a mi-kolajiak.* [Szólás], 1933: *Mikola*, 1931: *Mikola*, [1925 k.]: *Mikola*, 1918: *Mikola*, 1913: *Mikola*, 1911: *Mikola*, 1897: *Mikola*, 1892: *Mikola*, 1889: *Mikola*, 1884: *Mikola*, 1873: *Mikola*, 1870: *Mikola*, 1867: *Mikola*, 1864: *Mikola, Mikola, Mikolai* | *Mikola derék Magyar falu a Tur háton fel emelkedet földön.* | *Népesítetett a magyarok által.* | *Szántó földjét három fordullóra van fel osztva a földje agyagos és homokos lévén buzát, tengerit, rozstot, Zabot dinnyet terem, az árvíz nem járja.* 1863–1864: *Mikola*, 1860: *Mikola*, 1851: *Mikola*, 1840: *Mikola*, 1839: *Mikola*, 1832: *Mikola*, 1828: *Mikola*, 1808: *Mikola*, 1806: *Mikola*, 1802: *Mikola*, 1799: *Mikola*, 1786: *Mikola*, 1784: *Mikola*, 1779: *Mikola*, 1773: *Mikola*, 1756: *Mikola*, [1740 k.]: *Mikola*, 1725: *Mikola*, 1637: *Mikola*, 1620: *Mikola*, 1605: *Mikola*, 1598: *Mykola*, 1578: *Mykola*, 1563/1864: *Mykola*, 1549: *Mykola*, 1525: *Mykola*, 1493: *Mykola*, 1486: *Mijkola*, 1475: *Nykola*, 1468: *Mykola*, 1404: *Mikula*, 1389: *Micula*, 1383: *Mykola*, 1380: *Mikola*, 1378:

Mikola a második katonai felmérés térképén

Mykola, 1375: *Mykola*, 1366: *Mycola*, 1352: *Mycola*, 1348: *Mikola, Mykula*, 1341/16. sz.: *Mykola, Mykola*, 1339>1348: *Mykula*, 1339: *Mikola, Mykula*, 1327: *Mikola*, 1325/1864: *Mykola*, 1303/1372: *Mycula*, 1216>1406/1630: *Mykola*, 1216/1864: *Mychola, Nicholay*, 1216/18. sz.: *Nichola*, 1216/1391>1391: *Nykola, Nikola*. — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Micula*. Északon Kökényesd és Halmi, keleten Túrterebes és Egri, délen Szatmárnémeti, nyugaton pedig Sándorhomok és Szárazberek határolja. A helynév személynévből keletkezett magyar névadással. Elsődleges alakja *Nikola* volt (vö. 1293: *Nicola* szn.), amely a latin eredetű *Nicolaus* személynév magyar formája, később a név magyar *Mikola* változatának (vö. 1211: *Micola* szn.) megfelelően nyerte el a településnév is a *Mikola* alakját. Vö. Mikolai-erdő, Mikolai-fürdő, Mikolai-legelő, Mikolai malom, Újmikola. — ÁSz., ComSzath. 106, CzF., Cs. 1: 480, ÉGy., EH., EHzs., EKFT., E 158/55: 355, 1118, 1292, 1455, E 158/56: 563, 651, FÉNYES 1840/4: 310, FÉNYES 1851, FNESz., GÖNCZY, HKFT., Hnt., KOGUTOWICZ, KORABINSZKY 1786: 413, LexLoc. 234, LIPSZKY, Map., LIPSZKY, Rep., MaKF., MKFT., NÉMETH 2008: 188, 189, Notitiae 367, PESTY 1864/40: 54a, 54b, 55a, 315a, 341a, 341b, SzamSz., T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.80.XVIII. 54, T1.S.82.54, T1.S.101.28/4, T16.T.116, T16.T.380, T16.T.420, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B. IX.a.2104, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.IX.a.2546, T22.B.IX. c.971, VÁLYI 2: 610.

Akác utca 2025: *Akác ucca ~ Egri ut ~ Geri ut* | *Nagyon szép akácfa vout kéjt óudal.* *Mos már elpusztultak, az emberek kivagdosták.* 2001:

Akác ucca. — A Felsővégről délkeleti irányba nyíló utca. A név a korábban az út mentén álló akácfasokra utal. Egykor ezen az utcán keresztül jártak át a szomszédos Egribe, ezért **Egri út**-nak is nevezik. A ritkán használt **Geri út** elnevezés az utcában lakó Geri családra utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-E4F5.

Állami iskola lásd **Új iskola**

Állattemető lásd **Dögtér**

Állomás 2025: *Álomás*, 1895: *Állomás*. — Vasút-állomás a belterület északi részén a Kubikgödörrel szemben. — ÉGy., T0.53.127.1. — T33-E4.

Alsó-erdő 1864: *alsó és Curialis erdő* | *Erdeje a' Szaraz berek felé való mely alsó és Curialis erdőnek neveztetik – 1585. a' Terebes felol való felső közös erdő 1726 hold. mely már igen meg rítcult.* — Egykori erdő a település határában. PESTY FRIGYES közlése szerint a határ nyugati, Szarazberekkel szomszédos részén feküdt. A név előtagja a Felső-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. A **Kuriális-erdő** névváltozat arra utalhat, hogy kurialisták 'egytelkes nemesek' tulajdonában volt. — MNL., PESTY 1864/40: 55a.

Alsóvég 2025: *Āsóuvéig ~ Alvéig ~ Āsóuvéiges* | *Az Āsóuvéigem mety ki a Kis-legelőüre [a Mándi útja]. | Asziszem az Āsóuvéigesen júlegelőünek let kijadva [az Alsóvégesi-legelő].* 2001: *Ālsó-vég*, 1935–1936: *Ālsóuvég*. — A belterület nyugati részén fekvő falurész. A Bál sikátor, illetve a Fő utcának a Bál sikátortól nyugatra fekvő része tartozik hozzá. A név a Felsővéghez való viszonyítást fejezi ki. **Alvég** és **Alsóvéges** formában is említik. Vö. **Alsóvégesi-legelő**. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Alsóvéges lásd **Alsóvég**

Alsóvégesi-legelő lásd **Kis-legelő**

Által-berek-lapos 2025: *Ātal-berek-laposs* | *Abbú is csináltak árkot, utyhogy mekszüntek.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő egykori lapos. A név a szomszédos Sándorhomokon ismert **Által-berek** helynév és a **lapos** 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévből összetételéből alakult. Bizonyára az **Által-berek** közelében, vagy annak területén feküdt. — ÉGy., FKNT.

Alvég lásd **Alsóvég**

Árok 2001: *Árok*. — Árok a határ északnyugati részén. Ma már névként nem ismerik. — SzMHn. 2: 49. — T17-E4.

Ázé lásd **Oláh Gáboré**

Babicsák-tanya 1907: *Babicsák tanya*, 1902: *Babicsák tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Baglyos 1935–1936: *Bagjos*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a területen élő baglyokról kapta a nevét. — SzamSz.

Bál sikátor 2025: *Bál sikátor ~ Bál ucca ~ Bár sikátor ~ Bál sikátor ucca* | *Bás, zsidóú vout, ismertem. Bás vout a neve. ... Mozs bár van ott.* 2001: *Bál sikátör*. — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca. Az Alsóvég része. A helybeliek szerint a korábban az utcában lakó **Bál** nevű személyről kapta a nevét. Az utótag a **sikátor** 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznévből. **Bál utca** és **Bál sikátor utca** formában is említik. A **Bár sikátor** névváltozat az előtag újraértelmezésével keletkezett, amit az is segített, hogy az **l** és **r** könnyen felcserélődik egymással. — ÉGy., FKNT., SzMHn. 2: 48. — T32-D3.

Bál sikátor

Fotó: Hankusz Éva

Bál sikátor utca lásd **Bál sikátor**

Bál utca lásd **Bál sikátor**

Bambach-első-tanya 1907: *Bambach I. tanya*, 1902: *Bambach I. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Az **első** névelem a Bambach-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. **Bambach-tanya**. — Hnt., ÚCsnT.

Bambach-második-tanya 1907: *Bambach II. tanya*, 1902: *Bambach II. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban

nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *második* névelem a Bambach-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Bambach-tanya. — Hnt., ÚCsnT.

Bambach-tanya 1913: *Bambachtanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Bambach-első-tanyával vagy a Bambach-második-tanyával lehet azonos. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Bányász út 1864: *Bányász út*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja családnév vagy foglalkozásnév lehet. A *Bányász* családnév a viszonylag közel fekvő Kisgérce történeti családnévanyagában is szerepel. Vö. Bányász út dűlő. — PESTY 1864/40: 315a, SZABÓ 1937: 391.

Bányász út dűlő 1864: *Bornyász ut dűlő* | *Ez utolsó Mikolától esik eszaknyugotra*. — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név olvasata bizonytalan, az előtagban esetleg a *Bányász út* helynév szerepel. Erről nevezhették el az út mentén fekvő földterületet. — PESTY 1864/40: 55a.

Báránylegelő 2025: *Báránylegelőü*, 2001: *Báránylegelő*. — Szántóföld a belterületől északra a Tököföld szomszédságában. Korábban báránylegelőként használták a területet. Vö. Juhos-szer. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T16-C4.

Barna-ház 2025: *Barna-ház*. — Lakóház a határ északi részén a Túr partján. A név előtagja a tulajdonos családnévére utal. — ÉGy. — T17-F2.

Bár sikátor lásd **Bál sikátor**

Bauer-tanya 1913: *Bauertanya*, 1907: *Bauer tanya*, 1902: *Bauer tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Berényi-tanya 1907: *Berényi tanya*, 1902: *Berényi tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Berki-forduló 1864: *Berki forduló*. — Egykori határrész. Pontos kiterjedését nem ismerjük. A szomszédos Szárazberek közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése volt. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PESTY 1864/40: 55a.

Berkikolónia lásd **Újberek**

Berki út 2001: *Bèrki út*. — Újberekre vezető földút a határ északnyugati részén. — SzMHn. 2: 49. — T16-B3.

Bodoki-ház 2025: *Bodoki-ház* ~ *Öürház*. — Egykori vasúti órház a Nagy-legelő mellett a Rámpa közelében. Nevét az itt lakó *Bodoki* nevű vasutasról kapta. *Órház* formában is említik. — ÉGy.

Bogáti-tanya 1913: *Bogáhitanya*, 1907: *Bogáti tanya*, 1902: *Bogáti tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Bogdán-birtok lásd **Bogdáné**

Bogdáné 2025: *Bogdányéj* ~ *Bogdám-birtok* ~ *Bogdám-főüd*. — Szántóföld a határ déli részén a Szatmári síkától keletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. *Bogdán-birtok* és *Bogdán-föld* formában is említik. Vö. Bogdán-tanya. — ÉGy. — T24-B2.

Bogdán-föld lásd **Bogdáné**

Bogdán-tanya 1907: *Bogdán tanya*, 1902: *Bogdán tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük, a mai

Bogdáné

Fotó: Hankusz Éva

Bogdáné területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Borona-sűrű 2025: *Berena-sűrű* | *A Berkunónak van, a kertek alatt van a Berena-sűrű. ... Ez ety fordulou főüd vout, de mijeir, aszt nem tudom.* 1971: *Berenasűrű*, 1935: *Berenasűrű*. — Szántófield a határ északnyugati részén Újberrek belterületétől nyugatra. A névadás indítéka bizonytalan. A név előtagjaként álló *borona* közszo a szamosháti területen *berena* alakban a felszántott föld elsimitására szolgáló eszközt jelöli, illetve 'deszkakerítés, palánk' jelentésben is használatos. A név utótagja a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. BURA LÁSZLÓ a szomszédos Szárazberek helynevei között említi. — ÉGy., FKnt., SzamSz., SzMHn. 2: 223. — T16-A2.

Braszeria lásd **Kocsma 1.**

Braszi lásd **Kocsma 1.**

Buttykay-tanya 1913: *Buttykaytanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A Buttykay család a szomszédos Kökényesden is jelentős földbirtokkal rendelkezett. Lásd Buttykay-tanya (Kökényesd). — Hnt.

Bükkös 2025: *Bikkes* | *Tul a Turom vout, ojan erdőü fejle vout. It nem is tuttam bikfát sehun se, nincsen sehun se itt a kökönyözdsi határba. ... Ot vout egy Hout-Tur.* 2008: *Bilkes*. — Kaszáló volt a határ északi részén a Túr egyik kanyarulatában. Már nem használják, így bebokrosodott. Nevét az ott álló bükkfákról kapta. — ÉGy. (Kökényesd), SzMHn. 1: 371. — T16-D2.

Cigánykunyhó 1935–1936: *Cigánkunyhó*. — Egykori épület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Cigánysor területén állhatott. — SzamSz.

Cigányok lásd **Cigánytanya**

Cigánysor 2025: *Cigánysor*; 2001: *Cigány-sòr*. — Egykori falurész a Temetővel szemközti területen. Korábban cigányok laktak itt. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Cigánytanya 2025: *Cigánytanya* ~ *Cigányok* ~ *Tanya*. — Cigányok által lakott falurész a vasút mellett. *Cigányok* és *Tanya* formában is említik. — ÉGy. — T33-E5.

Csáki-birtok 2025: *Csáki-birtok*. — Szántófield a délkeleti határszélen az Akác utca környékén.

Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T24-C2D2.

Császy Bálint-tanya lásd **Császy-tanya**

Császy-birtok 2025: *Császi-birtok*. — Szántófield a határ délnyugati részén a Müllernée szomszédtságában. A név egykori tulajdonosa családnevét örzi. Vö. Császy-tanya. — ÉGy. — T16-B5.

Császy-első-tanya 1907: *Császy I. tanya*, 1902: *Császy I. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Az *első* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-harmadik-tanya 1907: *Császy III. tanya*, 1902: *Császy III. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *harmadik* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-második-tanya 1907: *Császy II. tanya*, 1902: *Császy II. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *második* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-negyedik-tanya 1907: *Császy IV. tanya*, 1902: *Császy IV. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *negyedik* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-tanya 1913: *Császytanya*, 1910: *Csász[i]t[tanya]*, 1888: *Császy B[álint] tanya*. — Egykori tanya a település határának keleti részén a Nagy-legelő közelében. Egy 1884. és egy 1931. évből való térképen is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Császy Bálint nevét feltüntetve. **Császy Bálint-tanya** formában is szerepel. Azonos lehet a számozott Császy-tanyák valamelyikével. — HKFT., Hnt., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T16-D4.

Csedregi-Jogos-legelő lásd **Csedregi-legelő**

Csedregi-legelő 2025: *Csedreki-legelőü* ~ *Csedreki-Jogos-legelőü* | *A csedreki is vette meg a mikolaji határbú, a kökönyözdsijeké, ott a*

magyar határ mellett má egészen ... A meddőmarha aszt nevesztég gujának réjgen, mer a tehenek, asz csorda vóut. Oszt a guját áttették a kökönyözsdiyek meg a csedrekik igy erre a zóudarra. — Egykori legelő a határ északi részén, mely korábban a csedregiek tulajdonában volt. Korábban itt legelt a csedregiek gulyája. Jelenleg a Halastó van a helyén. **Csedregi-Jogos-legelő** formában is említik, melyben a *jogos* névelem arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy. — T16-C2.

Csendőrség lásd **Rendőrség**

Csentru 2025: *Csentru*. — Épület a vasút mellett az Állomás közelében. Korábban a kollektív gazdaság zöldség- és gyümölcsbegyűjtő központja működött benne. A név az azonos jelentésű rom. *Centru de legume-fructe* (CLF) kifejezés előtagjának átvételéből alakult. — ÉGy. — T33-E4.

Csomód pallója 1864: *Csomód pallaja*. — Egykori híd. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Az utótag a *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PESTY 1864/40: 342a.

Csomó-hát 1941: *Csomóhát*, 1931: *Csomó hát*, 1910: *Csomóhát*, 1884: *Csomó hát*. — Egykori földterület a határ északi részén a vasúttól nyugatra. A név előtagja talán összefügg a *csomó* köznév 'halmaz, rakás', esetleg 'egybekötött marék (tállózott kalász)' jelentésével, de akár személynév is lehet. Az utótag a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — FKNT., HKFT., MaKF., SzamSz., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, ÚCsnT. — T16-C3D3.

Csordakút 2025: *Csordakut*. — Kút a Nagy-legelőn, korábban a csorda itatására használták. — ÉGy. — T16-D4.

Csordalegelő lásd **Nagy-legelő**

Csorda-szeg 2025: *Csorda-szeg* | *Vóut eggy, amit Csorda-szegnek hijtunk. A Csordalegelőü, a mi csordánk lejárt a Turig régen. Ott lejárt a Turra inni a csorda*. — Kaszáló a határ északi részén a Túr egyik kanyarulatában. Korábban itt járt a csorda a Túrra. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKNT. — T17-F3.

Csordaút 1. 2025: *Csordaut ~ Filep uttya ~ Tur ucca*, 2001: *Csòrda út*. — A Malom utca folytatása a külterületen, korábban itt járt a felsővégesiek csordája a Nagy-legelőre. A Túrhoz, illetve a Filep-házhoz is ezen az úton lehet eljutni, erre utal a *Túr utca*, illetve a *Filep útja* elnevezés. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T16-D5.

Csordaút 2. lásd **Süveg útja**

Csűrös forrása 1864: *Csűrösforrása*. — Egykori forrás a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően családnév. — PESTY 1864/40: 315a, ÚCsnT.

Deák lásd **Deáké**

Deáké 2025: *Dejákéj ~ Deják ~ Deják erdeje* | *Mer ot laktak mellette, az erdőü mellett. Mer ühözszá vóut közzel*. 2008: *Dejáké*. — Erdőrész a Túrától délre eső területen. Ma Mikola határához tartozik, de kökényesdiak tulajdona. BURA LÁSZLÓ Kökényesd helynevei között említi. A név a közelében lakó Deák családra utal. **Deák** és **Deák erdeje** formában is említik. Vö. Deák-ház, Deák-sziget. — ÉGy., SzMHn. 1: 372. — T17-E2F2.

Deák erdeje lásd **Deáké**

Deák-ház 2025: *Deják-ház*. — Lakóház a Túr partján. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-F2.

Deák-sziget lásd **Kerek-erdő**

Déllő 2025: *Déjillőü*. — A Túr kiszélesedett szakasza a Gulyalegelő közelében. Korábban itt delett a gulya, illetve itt lehetett szekérrel átkelni a folyón. Lásd Déllő (Kökényesd). — ÉGy. — T16-D2.

Depozit lásd **Hegedús úr háza**

Dinnyéskert 2025: *Dinnyéskert*, 2001: *Dinnyéskert*. — Szántóföld a határ északi részén a Kis-fogás és az Úrbéres-erdő között. Korábban

Dinnyéskert

Fotó: Hankusz Éva

dinnyét termesztettek itt. Vö. Dinnyés-kút, Diny-nyés út. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T16-D4.

Dinnyés-kút 2025: *Dinnyés-kút*. — Kút a Diny-nyés kertben. — ÉGy. — T16-D4.

Dinnyés út 2025: *Dinnyés út ~ Váradi út*. — A Makkost kettéosztó földút, mely a Dinnyés-kerthez, illetve a Váradiéhoz vezet. **Váradi út** formában is említik. — ÉGy. — T16-C3.

Diszpenzár lásd **Orvosi rendelő**

Dombos-rét 1864: *Dombos rét*, 1863–1864: *Dombos rét*. — Egykori rét a határ keleti részén. Bizonyára a környezeténél magasabban fekvő földterület lehetett. — MKFT., PESTY 1864/40: 315a. — T16-D4, T17-E4.

Domb utca 2025: *Domb ucca | Od dombos a főút felfele az uccán*. 2001: *Domb ucca*. — A Bál sikátorból nyíló, a Fő utcával párhuzamosan futó utca. A helybeliek elmondása szerint magasabban fekvő terület, amit korábban lőtérként használtak. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Dögtér 2025: *Döktér ~ Állattemetői*, 2001: *Állattemető*. — Szántóföld a Nagy-legelő déli részének szomszédságában. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F3.

Drágos tanyája 2025: *Drágos tanyája*, 1973: *Drágos tanyája*. — Egykori tanya a mai Újmikola területén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMH. 2: 162. — T16-B4.

Drukkal lásd **Drukkal árka**

Drukkal árka 2025: *Drukkal árka ~ Drukkal | Mer Drukkal nevűjéi vóut. Drukkal terebesi ember*. — Mikola és Túrterebe határán futó kanális. Keleti partján fekszik a Túrterebe határába eső **Drukkal** nevű szántóföld, erre utal a név előtagja. **Drukkal** néven is említik. — ÉGy. — T17-F4.

Egedy-erdei-tanya 1907: *Egedy erdeitanya*, 1902: *Egedy erdeitanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utalhat. Az *erdei* névelem az Egedy-kis-tanyától és az Egedy-külső-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Egedy-kis-tanya 1907: *Egedy kistanya*, 1902: *Egedy kistanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utal. A *kis* névelem a tanya méretére utalhat, és az

Egedy-külső-tanyától és az Egedy-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Egedy-külső-tanya 1907: *Egedy külsőtanya*, 1902: *Egedy külsőtanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utal. A *külső* névelem a tanya elhelyezkedését jelzi, és az Egedy-kis-tanyától és az Egedy-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Éger 2025: *Éger ~ Vármegye árka | A Vármegye árka az a meggyesi hegyrű kanyarog ide. Sárköz meg Ujlak köszt is keresztül jön erre, onnen kanyarog idefele*. 2001: *Éger*, 1941: *N[agy] Éger*, 1931: *Nagy Éger*, 1895: *Eger patak, Éger patak*, 1884: *Vármegye árka, Nagy Éger*, 1864: *Eger | A' közseget fél oldaltól körül foglaló Egerbe és a' Piskáros vizébe vízes időben sok csíkokat fognak*. 1863–1864: *Nagy éger*, 1216/1864: *Nog éger, Nog égre*, 1216/1391>1391: *Egre, Nogege*, 1216: *Egre, Nog-Egre*. — A település déli határát átszelő patak. Korábban nagy kiterjedésű mocsaras terület volt a belterülettel délre. A név az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A katonai térképek a határ nyugati részén folyó szakaszát **Nagy-Éger**, a belterület közelében levő szakaszát pedig **Vármegye árka** néven jelölik. **Éger-patak** néven is említik egy forrásban. Legkorábbi adataiban az *éger* 3. személyű birtokjeles formában, **Égere, Nagy-Égere** alakban szerepel. Vö. Éger-hát, Halász Égere, Halvány Égere, Keskeny-Éger-köz, Ősz-Éger, Vármegye árka híd, Vármegye árka hídja. Lásd Éger-árok (Kispeleske, Szárazberek), Vármegye árka (Sándorhomok). — ÉGy., F. 7/3: 20, FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., NÉMETH 2008: 189, PESTY 1864/40: 55a, 341b, SZIRMAY 1805: 287, 288, SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.541. — T32-D4.

Égeres 2025: *Éjgres*, 2001: *Ágres, Égres*. — A település határának déli részén, a Szatmári sikátor mentén fekvő kisebb égererdő. A név az *égeres* 'égerfával benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 49, 50. — T32-D5.

Éger-hát 2025: *Éjger-hát | Kéjt naty hajlás vóut, árok vam benne. Eggyik a Vármegye árkanak nevezik, a másik Nádas árka. Nagy erdőü vóut réigen, de mikor kolektiva lett ... Utyhogy*

ma nincsen éger, csak a heje. — Szántóföld a település határának délkeleti részén az Éger közelében. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt. — T24-C2.

Éger-patak lásd Éger

Égett-éger 2025: *Égett-éger*, 1935–1936: *Égett-éger*, 1895: *Égett Éger*. — A határ északi részén lévő erdő, mely ma a Kovácséhoz tartozik. Az 1895-ös kataszteri térképvázlat a település északnyugati határában, Újmikolától északra fekvő területen ábrázolja. A helybeliek elmondása szerint korábban leégett, erre utal a név előtagja. Utótagjaként pedig az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — ÉGy., FKnt., SzamSz., T0.53.127.1. — T16-D3.

Égere lásd Éger

Egri-forduló 1864: *Egri forduló*. — A település határának keleti részén, a szomszédos Egri közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése. Pontos kiterjedését nem ismerjük. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., PESTY 1864/40: 55a.

Egri út 1. lásd Akác utca

Egri út 2. 2025: *Egri ut*, 2001: *Egri út*, 1860: *egri út*. — A települést a szomszédos Egrivel összekötő út. A Fő utca keleti része. — ÉGy., SzMHn. 2: 48, 50, T16.T.380. — T33-G5.

Egyházé lásd Papé, Református egyházé

Első-forduló 2025: *Ēsőű-forduló*, 2001: *Ēlső-förduló*, 1895: *I. forduló*, 1860: *Első Forduló*. — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A helybeliek elmondása szerint a fordulók korábban nem a falu földbirtokosainak tulajdonában voltak, hanem háromholdanként kiosztották azokat a kisebb gazdáknak. A név előtagja a Második-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt., SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C5.

Első híd lásd Első Kis híd

Első Kis híd 2025: *Ēsőű Kis hid ~ Kis hid ~ Ēsőű hid*, 2001: *Ēlső-hid*. — Kanálison átívelő vasúti híd a Nagy-legelő északi végén. A név előtagja

arra utal, hogy közelebb van a belterülethez, mint a Második Kis híd. **Kis híd** és **Első híd** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2:50. — T16-D4.

Enyedi-birtok 2025: *Enyedi-birtok*. — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Müllernée szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-B5.

Erdő 1. 2025: *Erdőű*, 1910: *Fert[ős] erdő*, 1884: *Fertős erdő*. — A település határának északi részén fekvő erdő. Részei a Kovácsé, a Gazdák erdeje, a Kádár Bálint erdeje és az Égett-éger. **Fertős-erdő** néven is említik. E név előtagja a *fertő* 'mocsaras terület' jelentésű földrajzi köznévv -s képzős származéka, amely a terület posványos jellegére utal. Vö. Mikolai-erdő. — ÉGy., FKnt., FNESz. *Fertősalmás*, HKFT., T22.B.IX.a.1008. — T17-E3.

Erdő 2. lásd Mikolai-erdő

Erdő alja 1. 2025: *Erdőű ajja*, 2001: *Ērdő ajja*. — Szántóföld a település déli határában, a Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdőtől északra. A helybeliek többnyire a Kerekes-tanyát, az Ungvári-tanyát és a Gát elejét sorolják ide. A név utótagja az *alja* 'valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt., SzMHn. 2: 50. — T24-B2.

Erdő alja

Fotó: Hankusz Éva

Erdő alja 2. lásd Sűrű alja

Fekete-patak 2025: *Fekete-patak | Laposs. A méjsége még most is megvan. Ety hejen ojam méj. Nem tom mé nevesték Fekete-pataknak. Nem vóut fekete, mer vóut viz, ugy mongyam, hoty kéit óudalt vóut nekünk főűd rajta.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet-nyugati irányban átszelő lapos volt. Az Által-berek-lapos és az Ivódi-lapos közötti területen feküdt. Helyét pontosabban

nem ismerjük. Feltehetően sötét színű vizéről kapta a nevét. — ÉGy.

Felső-erdő 1864: *felső [erdő], közös erdő* | *A' Terebes felol való felső közös erdő 1726 hold. mely már igen meg rítkult – menyiben a' község sok tűz vést szenyvedet 1860. több mint 15 ház és hozzá tartozó gazdasági épületek 1862 pld. a' községnek több fele részénél egy óra alatti tűz martaléka lett – így az építkezéshez sokat fel használtak.* — Egykori erdő a határ keleti részén a szomszédos Túrterebe közelében. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. A **Közös-erdő** névváltozat arra utalhat, hogy a falu közös tulajdonában volt. — PESTY 1864/40: 55a.

Felsővég 2025: *Fēsőüvég ~ Fēvég*, 2001: *Felső vég*, 1935–1936: *Felsőüvég*. — A település belterületének a Bál sikátortól a vasútig terjedő része. A név az Alsóvéghez való viszonyítást fejezi ki. **Felvég** formában is említik. Vö. Felsővégesi-legelő. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Felsővégesi-legelő lásd **Nagy-legelő**

Felvég lásd **Felsővég**

Fenti kollektíva lásd **Stark-féle-porta**

Fertős-erdő lásd **Erdő**

Filep-ház 2025: *Filep-ház ~ Filep-tanya.* — Lakóház az északkeleti határszáron a Túr partján. Nevét tulajdonosáról kapta. **Filep-tanya** formában is említik. Vö. Filep útja. — ÉGy. — T17-F3.

Filep-tanya lásd **Filep-ház**

Filep útja lásd **Csordaút 1.**

Forgács-birtok lásd **Forgács-kert**

Forgács-féle-kert lásd **Forgács-kert**

Forgács-kert 2025: *Forgács-kert ~ Forgács-féle-kert ~ Forgács-birtok*, 2001: *Förgácskert.* — A Római templomot környező földterület a Felsővégen. Nemrégiben élelmiszerboltot építettek ide. Nevét *Forgács* családnevű tulajdonosáról kapta. **Forgács-féle-kert** és **Forgács-birtok** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Forrás-domb 1910: *forrásdomb*, 1895: *Kis telek és Forrás domb*, 1864: *Forrás domb* | *Ez a' benne létezett forrásról vette nevezetét – de a' mely már be folyt és ki apadt. Csak helye látszik.* — Egykori földterület a település határának délnyugati részén. Nevét az egykor ott lévő forrásról kapta. Az utótag arra utal, hogy környezeténél magasabban

fekvő terület volt. Bizonyára azonos a Sándorhomok határában fekvő azonos nevű földterülettel. Lásd **Forrás-domb** (Sándorhomok). — PESTY 1864/40: 55a, T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008.

Földessy-tanya 1913: *Földessytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut*, 2001: *Fő ucca.* — A település legrégebben beépített, központi utcája. **Fő út** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Fridman-domb 2025: *Fridman-domb ~ Fridman dombja ~ Fridmanéj*, 2001: *Fridman-domb.* — A környezeténél kissé magasabban fekvő szántóföld a település határának délnyugati részén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Fridman dombja** és **Fridmané** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50, ÚCsnT. — T16-B5.

Fridman dombja lásd **Fridman-domb**

Fridmané 1. lásd **Fridman-domb**

Fridmané 2. 2025: *Fridmanéj ~ Fritman Sándoréj ~ Fridman Sándoréj.* — Szántóföld a település határának északi részén. A Lázár Manciótól a Túr tartó terület. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. **Fridman Sándoré** formában is említik. Vö. **Fridman-tanya**. — ÉGy. — T17-F3.

Fridman Sándoré lásd **Fridmané 2.**

Fridman-tanya 2025: *Fridman-tanya.* — Egykori tanya a határ északi részén a Fridmané területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. — ÉGy.

Futballtér 2025: *Fodbaltér*, 2001: *Fotbáltér.* — A Szatmári sikátor mentén, a Kis-erdő mellett fekvő futballpálya. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D5.

Fürdő 1. 2025: *Fürdőj.* — A Vármegye árka egyik szakasza a Vasúti híd közelében. A meder egy része ki volt betonozva, ezért korábban a helybeliek ide jártak szőnyeget mosni, illetve fürödni. — ÉGy. — T24-C2.

Fürdő 2. lásd **Kis-fürdő, Mikolai-fürdő, Nagy-fürdő**

Gál laposa 1935–1936: *Gál-lapossa.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, le-

gelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnT., SzamSz.

Galgóczy lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczy-birtok lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczyé 1. 2025: *Gargóucijéj.* — Szántóföld a település határának északi részén az Úrbéres-erdő és a Makkos között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Galgóczy-tanya. — ÉGy., ÚCsnT. — T16-D3.

Galgóczyé 2. 2025: *Gargóucijéj ~ Gargóuci Pistájéj ~ Gargóuci-birtok*, 2001: *Galgóczyi.* — Szántóföld a határ nyugati részén az Igényelt mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A helybeliek szerint korábban a Bál sikátor nyugati oldalán fekvő terület egyik része Galgóczy, a másik, a Túrhoz közelebb fekvő része pedig Müller nevűek tulajdonában volt. **Galgóczy Pistáié, Galgóczy-birtok** és **Galgóczy** formában is említik. Vö. Galgóczy-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T16-C4.

Galgóczy Pistáié lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczy-tanya 1913: *Galgóczytanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, talán az egyik Galgóczyé területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Gát alja lásd **Gát eleje**

Gát eleje 1. 2025: *Gát eleje, Gát előütt ~ Gát ajja | Kéjt naty hajlás, nagy lapos vóut, és biszto azom vóud gát, a laposson keresztül gyártunk ... Azér kellett ugy nevezék, Gát eleje.* 1935–1936: *Gáteleji*, 1910: *Gát eleje*, 1895: *Gát eleje.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. A névadás indítékát nem ismerjük. A helybeliek elmondása szerint a területen levő egykori laposokon épített gátra utalhat a név. **Gát alja** formában is említik. Vö. Gát eleje utca, Gát előtti forduló. — ÉGy.,

SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T24-C2.

Gát eleje 2. lásd **Gát eleje utca**

Gát eleje utca 2025: *Gát eleje ~ Gát eleje ucca.* — A Szatmári sikátorról keleti irányba nyíló, újabban létesített utca a Gát eleje területén. — ÉGy. — T32-D5.

Gát előtti forduló lásd **Homoki-forduló**

Gátórház 2025: *Gátőrház ~ Szabóu-ház ~ Szabóu Józsi-féle-ház ~ Kántonház*, 2001: *Gátórház.* — Gátórház a település határának északi részén a Túr közelében. A **Szabó-ház**, illetve a **Szabó Józsi-féle-ház** elnevezés az ott lakó gátőrré utal. **Kántonház** néven is említik, melynek előtagja a rom. *canton* '(vasúti) őrház' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 50. — T16-D2.

Gazdák 2001: *Gazdák.* — Lapos hely a határ északnyugati részén. Pontosabban nem lokalizálható. A név a terület tulajdonosaira utalhat. — SzMHn. 2: 50. — T16-B2.

Gazdák erdeje 2025: *Gazdák erdeje.* — Erdő a település északi határában a Kovácsé és a Kádár Bálint erdeje között. A név arra utal, hogy az erdőnek ez a része a kisebb gazdák tulajdonában állt, míg a vasúthoz közelebb eső erdőrészen azonban a *Kovács* nevű földbirtokosé volt. — ÉGy. — T17-E3.

Gebei-sziget 1864: *Gebei Sziget.* — Egykori dűlő a település határának nyugati részén a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja feltehetően családnév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. Az utótag a *sziget* 'mély fekvésű, vizenyős, berkes területből kiemelkedő száraz rész' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnT., PESTY 1864/40: 55a, ÚCsnT.

Gecseé lásd **Gecseié**

Gecseié 2025: *Gecsejijéj ~ Gecséjijéj.* — Szántóföld a határ keleti részén a Dögtér szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. **Gecseé** formában is említik. — ÉGy. — T16-D5D4.

Geri út lásd **Akác utca**

Görgegy-tanya 1913: *Görgegytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Görögkatolikus parókia lásd **Parókia 2.**

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Gát eleje

Fotó: Hankusz Éva

Görög templom 2025: *Görök templom*, 2001: *Görök-katolikus templom*. — Görögkatolikus templom a Fő utcán a Szatmári sikátor közelében. **Görögkatolikus templom** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Gulyalegelő 2025: *Gujalegelőü ~ Mikolaji-legelőü* | *Szembe fele Mikolával. A Turon tul, a tőütéisen kívül ... vóut a három legelőü: van a Mikolaji-legelőü, akkor jött a Csedreki-legelőü, Csedreki-Jogos, utánna jön a Kökönyözdsi-legelőü.* — Legelő a határ északi részén a Túr közelében. Korábban itt legelt a falu gulyája. A szomszédos Kökényesden **Mikolai-legelő** formában említik. — ÉGy. (Kökényesd). — T16-C2D2.

Hadady-tanya 1913: *Hadadytanya*. — Egykori tanya település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Halastó 2025: *Halastóü* | *A kökönyözsdijek meg a csedrekijek sokat vettek meg innen a mikolaji határbú, az urak főüggybü. A mikolaji embereknek nem vóut rá péndzük. Kökönyözsdru sokan jártak Amerikába, Kanodába, onnén kütték az emberek hazafele a pénszt, és vették meg itt erül a főüdet, a mikolaji határbú. ... Oszt halastóut csinátag belülle.* — Mesterséges tó a határ északnyugati részén. A Kökényesdi-legelő és a Csedregi-legelő helyén fekszik. — ÉGy. — T16-B2.

Halász Égere 1864: *Halász égre*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítéka bizonytalan. Elképzelhető, hogy a név az Éger halászásra alkalmas szakaszát jelölte, ugyanakkor az előtag családnévi eredete is szóba jöhet. A *Halász* családnév a szomszédos Túrterebes történeti családnévanyagában szerepel. A név utótagja az *Éger* víznév 3. személyű birtokos személyjeles formája. — PESTY 1864/40: 342a, SZABÓ 1937: 530.

Halvány Égere 1935–1936: *Hálvány-égre*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a *halvány* ’kihalt folyómeder, holtág’ jelentésű földrajzi köznévi, utótagja az *Éger* víznév 3. személyű birtokjeles formája. A név az Éger kiszáradt medrét jelölhette. — FKNT., SzamSz.

Harangláb 2025: *Harangláb*. — Egykori görögkatolikus harangláb a Bál sikátorral szemközt.

A Görög templom megépítése után lebontották. — ÉGy. — T32-C4.

Harmadik-forduló 2025: *Harmadik-fordulóü*, 2001: *Hármadik földuló*, 1895: *III. forduló*, 1860: *Harmadik Forduló*. — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A név előtagja az Első-, a Második- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* ’határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra’ jelentésű földrajzi köznévi. — ÉGy., FKNT., SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C4D4.

Határ-csere 1895: *Határ csere*. — Egykori földterület a település északnyugati határszélén Újmikolától északra. A név a területnek a településhatáron való fekvésére utalhat. Az utótag a *csere* ’cserfákból álló erdőrész’ vagy ’bokros, cserjés hely’ értelmű földrajzi köznévi. — FKNT., T0.53.127.1. — T16-B3.

Hegedűs-domb 1864: *Hegedűs domb*. — Egykori dűlő a település keleti határában az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — PESTY 1864/40: 55a.

Hegedűs úr háza 2025: *Hegedűs ur háza ~ Deposzit*. — Épület a Fő utca és a Szatmári sikátor találkozásánál. Jelenleg építkezési anyagokat forgalmazó cég működik benne. A név az épület egykori tulajdonosára utal. A **Depozit** elnevezés a rom. *depozit* ’lerakat’ szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T32-D4.

Hernyós-dűlő 1864: *Hernyós dűlő*. — Egykori dűlő a település keleti határában az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név feltehetően a 19. században elterjedt selyemhernyó-tenyésztésre utalhat. — PESTY 1864/40: 55a.

Hodos 1216/1864: *Hodus*. — A település határában említett víznév. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *hód* állatnév -s képzős formájából származik. Lásd Hodos (Szárzaberek), Hódos (Kökényesd). — PESTY 1864/40: 341a.

Homoki-forduló 1864: *Homoki fordulóü, Gát előtti fordulóü*. — A település határának délnyugati részén, a szomszédos Sándorhomok közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése. Pontos kiterjedését nem ismerjük. Az utótag a *forduló* ’határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi

és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznévi. A *Gát előtti forduló* névváltozat összefügg a ma is használatos *Gát eleje* helynév *Gát előtt* alakjával. — FKnt., PESTY 1864/40: 55a.

Homokos-domb 2025: *Homokozs-domb*. — Környezeténél magasabban fekvő szántóföld a határ déli részén a Szatmári sikátor és a vasút között. Homokos talajáról kapta a nevét. — ÉGy. — T24-B2.

Homokosgödör 2025: *Homokozsgödör* | *Most is megvan a gödöre. Egy nagy gödő. Még most is hozzák onnan a homokot.* 2001: *Homokos gödör*. — Gödör a Fridman-domb területén. Korábban homokot termeltek ki belőle. A név a *homokosgödör* 'homok kibányászása után keletkezett, illetve homok kitermelésére használt gödör' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnt., SzMHn. 2: 48. — T16-B5.

Hosszú-liget lásd **Liget**

Hosszú-rekettye 1895: *Hosszú és Rétköz rekettye*, 1864: *Hosszúrekettye*. — A település északi határában a Negyedik-fordulótól északkeletre fekvő egykori földterület. A név előtagja a hely alakjára utalhat. Az utótag a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' vagy 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévi. — FKnt., PESTY 1864/40: 342a, T0.53.127.1. — T16-D4.

Hosszú-rét 1941: *Hosszú rét*, 1931: *Hosszú rét*, 1884: *Hosszú rét*, 1864: *Hosszúrét*. — Egykori földterület a határ délkeleti részén az Egertől délre eső területen. A név előtagja a terület alakjára utalhat. — HKFT., MaKF., PESTY 1864/40: 342a, T16.T.541. — T24-C2.

Igényelt 1. 2025: *Igényelt* | *A román álom kimérte aszt is, kéit vagy három hóudanként. A zemberek igényt tartottak, akinek nem vóut főüggye. Azéj lett énevezve Igényeltnek. Kökönyözdön Jogosnak mongyák aszt az Igényeltet.* 2001: *Igényelt*. — Szántóföld a település keleti határában a Gecseié és a Sámuelé között. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-D5.

Igényelt 2. 2025: *Igényelt*. — Szántóföld a belterülettől északra a Sűveg útja mentén. A helybeliek elmondása szerint az Osztrovickié része. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy. — T16-C4.

Igényelt 3. 2025: *Igényelt*, 1971: *Igényelt*. — Szántóföld a határ északnyugati részén Újberek-

Igényelt

Fotó: Hankusz Éva

től nyugatra. A Borona-sűrű déli része. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy., SzMHn. 2: 224. — T16-A3.

Ignácztanya 2001: *Ignácztanya*, 1907: *Ignácztanya*, 1902: *Ignácztanya*. — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., SzMHn. 2: 51.

Imi-bár 2025: *Imi-bár*. — Épület az Alsóvégen a Kis kollektíva közelében. Élelmiszerüzlet és kocsmá működik benne. A név előtagja a tulajdonos becenevére utal. — ÉGy. — T32-C3.

Ivódi-lapos 2025: *Ivódi-laposs* | *Miko nagy esőü vóut, véknyan fojt abba is a viz.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló lapos volt a Fekete-pataktól északra. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek ismereteink. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévi. — ÉGy., FKnt.

Juger 2025: *Jugger ~ Jugger ucca*, 2001: *Jugèr, Jugèr ucca*. — A vasút mentén fekvő, a Virág utcával párhuzamos utca a Felsővégen. Az itt lakók nagy része földosztás révén jutott telekhez. A név a területmértéket kifejező *juger* 'hold' jelentésű tájszóból alakult. *Juger utca* formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48, ÚMTsz. — T33-F4.

Juger utca lásd **Juger**

Juhlegelő 2025: *Júlegelőü*, 2001: *Júlegelő*. — Szántóföld a határ északkeleti részén a Fridmané szomszédságában. Korábban juhlegelőként használták. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T17-F3.

Juhos-szer 1864: *Juhos szer*. — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Talán azonos a mai Báránylegelővel. A név utótagja a *szer* 'a határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PESTY 1864/40: 55a.

Kádár lásd **Kádáré**

Kádár Bálint erdeje 2025: *Kádár Bálint-erdőü* ~ *Kádár Bálint erdeje* ~ *Kádár erdeje* | *Kádár Bálint, az is Egribe lakott*. — Erdő a határ északi részén a Gazdák erdejétől keletre. Nevét tulajdonosáról kapta. **Kádár Bálint-erdő** és **Kádár erdeje** formában is említik. Vö. Kádáré, Kádár-tanya. — ÉGy. — T17-E3.

Kádár Bálint-erdő lásd **Kádár Bálint erdeje**
Kádáré 2025: *Kádáréj*, 2001: *Kádár*. — Szántóföld a település határának északi részén a Túr közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. **Kádár** formában is említik. Vö. Kádár-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 5. — T17-F2.

Kádár erdeje lásd **Kádár Bálint erdeje**

Kádár-tanya 1907: *Kádár tanya*, 1902: *Kádár tanya*. — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a mai Kádáré területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Kállai Béné lásd **Müllerné**

Kankellő 1935–1936: *Kanĵkellőü*, 1864: *Kánkerüllő*. — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete ismeretlen. — PESTY 1864/40: 55a, SzamSz.

Kántonház lásd **Gátórház**

Katolikus temető 2025: *Katóylikus temetőü*, 2001: *Katolikus-temető*. — A Temető keleti, katolikusok által használt része. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Kerek-erdő 2025: *Kerek-erdőü* ~ *Deják-sziget*, 2008: *Deják-sziget*, 2001: *Kerekérdő*. — Kisebb erdő az északi határszálen a Túr egyik kanyarulatában. A név előtagja az erdő alakjára utal. A szomszédos Kökényesden **Deák-sziget** formában említik, mely az ott élő Deák családra utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 372, 2: 51. — T17-F2.

Kerekes lásd **Kerekes-tanya**

Kerekes-tanya 2025: *Kerekes-tanya*, 2001: *Kerekes*, 1907: *Kerekes tanya*, 1902: *Kerekes tanya*. — Tanya és hozzá tartozó szántóföld a település határának déli részén a Homokos-domb közelében. Nevét tulajdonosáról, Kerekes Gézá-

ról kapta. **Kerekes** formában is említik. — ÉGy., Hnt., SzMHn. 2: 51. — T24-B2.

Kereszt 2001: *Kereszt*. — Kereszt a külterületen. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 51.

Kérészy-tanya 1913: *Kérészytanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Kert-szeg 1864: *Kertszeg*. — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a kertek szomszédságára utalhat. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznévv, amiből arra gondolhatunk, hogy talán az itt folyó Éger patak mentén húzódott. — FKNT., PESTY 1864/40: 55a.

Keskeny-Éger-köz 1895: *Keskeny Éger köz*. — Egykori földterület a határ délkeleti részén az Éger mentén, attól északkeletre. A név *keskeny* előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag a *köz* 'két terület közötti hely' jelentésű földrajzi köznévv. Eredetileg az Éger mocsár két ága közti keskeny területet jelölhette. — FKNT., T0.53.127.1. — T24-C2.

Kis bolt 2025: *Kis bót*. — Épület az Alsóvégen a Kis kollektíva mellett. Korábban élelmiszerbolt működött benne, jelenleg lakóház. A név előtagja a Nagy bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T32-C3.

Kis-erdő 2025: *Kis-erdőü*, 2001: *Kisérdő*. — A Szatmári síkator mentén, a Futballtér mellett fekvő kisebb erdő. A név előtagja az erdő méretére utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C4D4.

Kis-fogás 2025: *Kis-fogás*, 2001: *Kisfogás*. — Szántóföld a határ északnyugati részén a Negyedik-forduló és a Dinnyéskert között. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag a *fogás* 'erdő kiirtott része, irtás' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., SzMHn. 2: 51. — T16-D4.

Kis-fürdő 2025: *Kis-fürdőü* ~ *Fürdőü*. — Az Éger kisebb szakasza az egykori Palló közelében. Korábban a helybeliek gyakran jártak ide fürödni. A név előtagja a Nagy-fürdőhöz való viszonyítást fejezi ki. **Fürdő** formában is említik. — ÉGy. — T24-A2.

Kis híd lásd **Első Kis híd**

Kis kollektíva 1. lásd **Stark-féle-porta**

Kis kollektíva 2. 2025: *Kis kolektíva ~ Kolektíva*. — Épület az Alsóvégen a Kis bolt mellett. Korábban a kollektív gazdaság, azaz a kollektíva tulajdona volt. Jelenleg lakóházként használják az épületet. A név előtagja a Nagy kollektívához való viszonyítást fejezi ki. **Kollektíva** formában is említik. — ÉGy. — T32-C3.

Kis-legelő 2025: *Kis-legelőü ~ Ásóúvégesilegelsőü | Asziszem az Ásóúvégesen júlegelőünek let kijadva. Ugy neveszték, Kis-legelőü, mer ot kissebb vóut a csorda.* 2001: *Kislegelő.* — Legelő a határ északi részén a Makkos szomszédságában. A név előtagja a Nagy-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. Korábban ide járt az alsóvégesiek csordája, erre utal az **Alsóvégesi-legelő** elnevezése. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-C3.

Kis-mező 19. sz.: *Kis mező.* — Egykori földterület a település északnyugati határában. A név előtagja a terület méretére utalhat. — T16.T.117. — T16-B3.

Kis-tag 1935–1936: *Kistag.* — Egykori dülő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat. Utótagja pedig a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., SzamSz.

Kis-telek 1935–1936: *Kistelek*, 1910: *Kistelek*, 1895: *Kis telek.* — Egykori dülő a délnyugati határszélén. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag pedig a *telek* 'gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Kis-telek-domb. — FKNT., SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T16-A5.

Kis-telek-domb 1935–1936: *Kistelekdomb.* — Egykori dülő a település határában. Bizonyára a Kis-telek dombos része lehetett. — SzamSz.

Klem-tanya 1907: *Klem tanya*, 1902: *Klem tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Kocsmá 1. 2025: *Korcsma ~ Braszerija ~ Braszi.* — A Nagy bolt épületének egyik részében működő egykori kocsmá. A **Braszeria** név a rom. *braserie* 'falatozó' szó átvételéből származik. A rövidebb **Braszi** formában is említik. — ÉGy., RKsz.

Kocsmá 2. 2025: *Korcsma.* — Egykori épület a Fő utcán az Orvosi rendelő közelében. Korábban

kocsmá működött benne. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy.

Kollektíva lásd **Kis kollektíva 2.**, **Pika-porta Kolónia** lásd **Újberek**

Kovácsé 1. 2025: *Kovácséj | A sándorhomoki Kovács méltóságos uré vóut. Kovács Miklós nagy úr vóut.* — Erdő a település határának északi részén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Kovácsé 2., Kovács-fok, Kovács-tanya. — ÉGy. — T17-E3.

Kovácsé 2. 2025: *Kovácséj*, 2001: *Kovácsé.* — Szántóföld a határ északi részén a vasút és az Oláh Gáboré között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-D3.

Kovács-fok 1935–1936: *Kovácsfok*, 1910: *Kovács fok*, 1895: *Kovács fok.* — Egykori patak a település északnyugati határszélén, a Túr közelében. A név előtagja arra utalhat, hogy ez a terület is a sándorhomoki Kovács Miklós földbirtokos tulajdona lehetett. Az utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T16-B2.

Kovács-tanya 1913: *Kovács-tanya*, 1907: *Kovács tanya*, 1902: *Kovács tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Kovácsé területén állhatott. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Kökényesdi-legelő 2025: *Kökönyözdsilegelsőü.* — A település határának északi részén, a Túr mentén fekvő egykori legelő. Korábban a kökényesdiek tulajdona volt, azonban a kollektív gazdaság megszűnése után nem sikerült visszaigényelniük. Halastavat létesítettek a helyén. — ÉGy. — T16-B2C2.

Kölcsey Ákos-tanya 1953: *Kölcsey Ákos-tny. [tanya]*, 1941: *Kölcsey-ta[nya]*, 1910: *Kölcsey t[tanya]*, 1888: *Kölcsey Ák[os] tanya.* — Egykori tanya a mai Újmikola területén, a Kölcsey-birtokon. Nevét tulajdonosáról kapta. Már az 1884-es harmadik katonai felmérés térképén is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Kölcsey Ákos nevét feltüntetve. A 20. század első harmadában több térképen (1931, 1918, 1915) is megjelenik ilyen módon. Más térképeken **Kölcsey-tanya** formában is szerepel. Vö. Kölcsey-első-tanya, Kölcsey-második-tanya. — Hnt., T.SzSz1953, T0.53.127.1, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104. — T16-B4.

Kölcsey Antal-tanya 1941: *Ta[nyá]*, 1910: *Kölcsey t[anya]*, 1895: *Költsey tanya*, 1888: *Kölcsey Ant[al] tanya*. — A belterület közelében, attól északnyugatra, a Kölcsey-birtokon levő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. Már az 1884-es harmadik katonai felmérés térképén is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Kölcsey Antal nevét feltüntetve. A 20. század első harmadában több térképen is megjelenik ilyen módon (1931, 1918, 1915). Más térképeken *Tanya* és *Kölcsey-tanya* formában is szerepel. Vö. Kölcsey-első-tanya, Kölcsey-második-tanya. — Hnt., MaKF., T0.53.127.1, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104. — T16-B4.

Kölcsey-birtok 2025: *Kölcseji-birtok*. — Szántó föld a belterület közelében, attól északnyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Ezen a területen állt a Kölcsey Ákos-tanya és a Kölcsey Antal-tanya. — ÉGy. — T16-B4.

Kölcsey-első-tanya 1907: *Kölcsey I. tanya*, 1902: *Kölcsey I. tanya*. — Egykori tanya a település határában. A Kölcsey Ákos-tanyával vagy a Kölcsey Antal-tanyával lehet azonos. — Hnt.

Kölcsey-második-tanya 1907: *Kölcsey II. tanya*, 1902: *Kölcsey II. tanya*. — Egykori tanya a település határában. A Kölcsey Ákos- vagy a Kölcsey Antal-tanyával lehet azonos. — Hnt.

Kölcsey-tanya lásd **Kölcsey Ákos tanya, Kölcsey Antal tanya**

Kölcseytelep 2003: *Kölcseytelep*, 1944: *Kölcseytelep*, 1940–1944: *Kölcseytelep*. — A településhez tartozó lakott hely. Talán a település határába, a Kölcsey-birtokra települt Újmikolára utal. A név *telep* utótagja ’kisebb település, településrész’ értelmű. — EH., FKNT., Hnt.

Körös-ág 2025: *Kőrös-ág* | *Az ment, ijen hajlás hej, az egri határú arra le a magyar határig. ... Lement a Turnak valahun. Lapáj hej vóut, ot vóut kőrösfa*. 1935–1936: *Kőröság*. — Kőrösfákkal benőtt lapályos hely. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja az *ág* ’folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás’ vagy ’kisebb csatorna’ jelentésű földrajzi köznévi. Vö. Körösi déllője. — ÉGy., FKNT., SzamSz.

Körösi déllője 2025: *Körösi déllője* ~ *Körösi déllője* ~ *Körösi déllője* | *A Turon tul van. | Az [a gulya] kiment május elsejém vaty Szen György napkor, majd ősszel jöt haza, s akkor ot tanyáztak a Tur parton*. (Kökényesd). — Legelő

a Túr egyik kanyarulatában. Korábban itt legelt a kökényesdiek gulyája. A nevét a gulyás családnevére kaphatta. Az utótag a *déllő* ’legelőre kihajtott jószág déli pihenőhelye’ jelentésű földrajzi köznévi. — ÉGy., FKNT. — T16-B1.

Közbirtokosság tanyája 1907: *Közbirtokosság tanyája*, 1902: *Közbirtokosság tanyája*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Közös tulajdonban lehetett. — Hnt.

Közös-erdő lásd **Felső-erdő**

Központ 2025: *Köszpont*. — A Fő utca középső része. Itt található többek között a Polgármesteri hivatal, az Új és a Régi iskola, illetve a település templomai. — ÉGy. — T32-D4.

Kubik lásd **Kubikgödör**

Kubikgödör 2025: *Kubiggödör* ~ *Kubik* | *A Vasut ebből épült*. 2001: *Kubik-gödör*. — A vasútállomás közelében fekvő gödör. Az itt vetett téglából épült a vasútállomás. A név a *kubikgödör* ’kubikolás alkalmával keletkezett gödör’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Kubik** formában is említik. — ÉGy., FKNT., SzMHn. 2: 48. — T33-F4.

Kultúrház 2025: *Kuturház*. — Épület a Fő utcán. Kultúrházként funkcionál. — ÉGy. — T32-D4.

Kuriális-erdő lásd **Alsó-erdő**

Kút 2001: *Kút*. — Kút a határ északkeleti részén. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 51.

Kutas-domb 1941: *Kutas domb*, 1935–1936: *Kutasdomb*, 1931: *Kutas domb*, 1884: *Kutas domb*, 1864: *Kutos dűlő*, 1863–1864: *Kútás domb*. — Egykori dűlő a település határának délnyugati részén a mai Fridman-domb környékén. Környezeténél magasabban fekvő terület lehetett. A név előtagja bizonyára arra utal, hogy kút állt a területen. **Kutas-dűlő** néven is szerepel. — HKFT., MaKF., MKFT., PESTY 1864/40: 55a, SzamSz., T16.T.541. — T16-A5B5.

Kutas-dűlő lásd **Kutas-domb**

Lakodalmas terem 2025: *Lakadalmas terem* ~ *Lakodalmi terem*. — Rendezvényterem a Fő utca keleti részén. **Lakodalmi terem** formában is említik. — ÉGy. — T33-F5.

Lakodalmi terem lásd **Lakodalmas terem**

Lantosé 2025: *Lantoséj*, 2001: *Lantosé*. — Szántó föld a határ délkeleti részén. Az Akác

utcától a Vármegye árkáig húzódik. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T24-C2.

Lapos-éger 1935–1936: *Laposs-égér*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név *lapos* előtagja arra utal, hogy környezeténél mélyebben fekvő terület lehetett. Az utótag az *éger* ’égererdő, égerfás hely’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., SzamSz.

Lázár Manció 2025: *Lázár Mancijéj | A Vasutti a terebesi határig nyúlott. Lázár Manció egy zsidó asszom vóut. Arra kin lakott ... a Tur fele. ... Vóut tanyája*. — Szántó föld a település határának északi részén. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Lázár Manció tanyája. — ÉGy. — T17-E3.

Lázár Manció tanyája 2025: *Lázár Manció tanyája | Mer uty hijták, Manció néjini a zsidó asszom*. — Egykori tanya a település északi határában a Lázár Manció területén. Ma már nincs meg, lebontották. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy.

Láz-domb 1895: *Láz domb*, 1864: *Láz domb*. — Egykori földterület a település határának délnyugati részén a mai Fridman-domb környékén. A név előtagja a *láz* ’erdei tisztás, irtás’ jelentésű földrajzi köznévv. Az utótag arra utal, hogy a terület a környezeténél magasabban fekszik. — FKNT., PESTY 1864/40: 55a, T0.53.127.1. — T16-B5.

Lazsna 2025: *Lazsna ~ Lazsna*, 1935–1936: *Lazsna*. — Szántó föld a belterülettől északra, a Mándi útja nyugati oldalán. A név a *lazsna* ’dudvával, burjánnal benőtt hely, bikres-bokros hely’ jelentésű tájszóból származik. A *Lazsna* formát az is magyarázhatja, hogy a beszélők a helynevet egy másik tájszóhoz, a *lazsna*-hoz ’pokróc; ponyva stb.’ kapcsolják. — ÉGy., SzamSz., ÚMTsz. — T16-C4.

Lazsna lásd **Lazsna**

Legelő lásd **Nagy-legelő**

Lévaié 1. 2025: *Lévaijéj | A Csedreki-legelőnek a közepibe vóut a Lévaijéj, egy erdőü*. — Kisebb erdő volt a Csedregi-legelőn, de néhány évtizeddel ezelőtt kivágták. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-C2.

Lévaié 2. 2025: *Lévaijéj*. — Szántó föld a határ délnyugati részén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-A5.

Liget 2025: *Liget ~ Hosszu-liget*, 2001: *Liget*, 1935–1936: *Hosszuliget*, 1931: *Liget*, 1895: *Liget*,

1884: *Liget*, 1864: *Liget*. — Szántó föld a település keleti határában. Egyesek szerint a Weiszé része, mások szerint annak szomszédságában fekszik. A név a *liget* ’kisebb, ritkás erdő’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. A **Hosszu-liget** névváltozat előtagja a terület alakjára utal. — ÉGy., FKNT., HKFT., PESTY 1864/40: 55a, SzamSz., SzMHn. 2: 51, T0.53.127.1, T16.T.541. — T17-E5.

Lőrinc 2025: *Lőrinc*. — Kisebb földterület a Felsővégesi legelőn. Nevét korábbi tulajdonosáról Varga Lőrincről kapta. — ÉGy. — T16-D4.

Lőrinc bokra 1864: *Lőrincz bokra, Lőrincz bokra | Elnevezése honnan ered n[em] tudatik*. — Egykori dűlő az Egri fordulóban. A név előtagja bizonyára személynév. — PESTY 1864/40: 55a, 342a.

Makkos 2025: *Makkos | A Makkos kifele a Turnak. Hát tőütyfás vóut, éjs azéj let Makkos*. — Szántó föld a határ északnyugati részén a Kis-legelő mellett. A korábban itt álló tölgyfákról kapta a nevét. — ÉGy. — T16-C3D3.

Malom 2025: *Malom | A Malom is arra van építve, a Szabóü főüggüre*. — Malom a Szatmári sikátor mentén a Futballtér mellett. Ma is üzemel. — ÉGy. — T32-D5.

Malom-kert 1. 1941: *Malomkert*, 1884: *Malom kert*. — Földterület a határ északkeleti részén a Túr mentén. A katonai térképek szerint a Halmi határához tartozó Halmi malom közelében fekt, annak a kertje lehetett. — HKFT., MaKF. — T17-E3F3.

Malom-kert 2. 2025: *Malom-kert | A Zuhogóü és a Malom-kert az el vam választva egymástól ... A Malom-kert meg ültette vóut*. 2008: *Malom-kert*, 1990: *Malomkert*. — A település határának északi részén a Túr által körülzárt erdő. A név előtagja az egykor itt álló vízimalomra utal. A katonai felmérések térképei ezen a területen ábrázolják a Kökényesdi malmot, egykor annak a kertje lehetett. — ÉGy., FAZEKAS 1994: 4, HKFT., MKFT., SzMHn. 1: 374. — T16-C2.

Malom sikátor lásd **Malom utca**

Malom utca 2025: *Malom ucca ~ Malom sikátor*, 2001: *Malom ucca*. — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca a Felsővégen. Nevét az egykor itt álló malomról kapta. A **Malom sikátor** névváltozat utótagja a *sikátor* ’szűk utca’ jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Mándi út lásd **Mándi útja**

Mándi útja 2025: *Mándi uttya ~ Mándi ut ~ Tanya ut* | *Az Ásóuvégem mety ki a Kis-legelőüre.* | *Ot vóut, izéj, Pika natyságos ur tanyája.* 2001: *Tanya út.* — A Fő utcáról nyíló, északkeleti irányba futó földút. A Kis-legelőre, illetve a *Mándi* nevű egykori földesúr tanyájához vezetett, erre utal a név előtagja. FÉNYES ELEK Mándy Péter és Imre nevét a település földesurairól említi.

Mándi út és **Tanya út** formában is szerepel. — ÉGy., FÉNYES 1851, SZMHn. 2: 53. — T16-B4.

Marosy-tanya 1888: *Marosy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Második-forduló 2025: *Második-forduló,* 2001: *Második-förduló,* 1895: *II. forduló,* 1860: *Második Forduló.* — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A név előtagja az Első-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., SZMHn. 2: 51, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C4C5.

Második híd lásd **Második Kis híd**

Második Kis híd 2025: *Második Kis hid ~ Második híd,* 2001: *Második-híd.* — Kanálison átívelő vasúti híd a határ északi részén az Erdő közelében. A név előtagja arra utal, hogy távolabb van a belterülettől, mint az Első Kis híd. **Második híd** formában is említik. — ÉGy., SZMHn. 2: 51. — T16-D3.

Méhész 1863–1864: *Méhész.* — A település délnyugati határában az Éger mentén fekvő hely. Talán méhészkert 'körülkerített hely a méhkások elhelyezésére' állt a területen. — FKNT., MKFT. — T16-A5.

Mélyág 1895: *Mély ág.* — Egykori földterület a település északnyugati határszélén Újmikolától északra. A név elsődlegesen talán víznév lehetett, amit az utótagként megjelenő *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésű földrajzi köznévv. jelez. Később ez a megnevezés a környező területekre is átvonódott. Emellett elképzelhető a földrajzi köznévvnek a 'földterület másik határba való át-

nyúlása' vagy akár ettől eltérő további jelentése is. — FKNT., T0.53.127.1. — T16-B3.

Mészáros szállása 1864: *Mészáros szállása.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjaként a tulajdonos családneve szerepel. A *Mészáros* családnevet FÉNYES ELEK említi a település földesurainak nevei között. Az utótag a *szállás* 'településtől rendszerint távoli emberi lakóhely' jelentésű földrajzi köznévv. — FÉNYES 1851, FKNT., PESTY 1864/40: 315a.

Mikolai-erdő 1895: *Erdő,* 1863–1864: *Mikolai Erdő,* 19. sz.: *Mikolai erdő.* — A település északi határát borító, egykor nagy kiterjedésű erdőség. **Erdő** névvel is jelölik. — MKFT., T0.53.127.1, T16.T.117. — T16-C2D2.

Mikolai-fürdő 2025: *Mikolaji-fürdő ~ Fürdő,* 1973: *Fürdő,* 1941: *Mikolai fürdő,* 1884: *Mikolai fürdő,* 1864: *Fördő, firidő, ferdő, feredő* | *Fördő itteni Szójarással firidő, ferdőnek is mondatik.* | *A bányászaton feredő fele.* 1863–1864: *Mikolai fürdő.* — Egykori forrás a déli határszálon a Sűrű alján, melynek vizét korábban gyógyfürdőként használták. **Fürdő** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MaKF., MKFT., PESTY 1864/57: 315a, 340b, SZMHn. 2: 162. — T24-A2.

Mikolaikolónia lásd **Újmikola**

Mikolai-legelő lásd **Gulyalegelő**

Mikolai malom 1888: *Turi malom,* 1884: *Mikolai malom,* 1863–1864: *Mikolai malom,* 1784: *Mikolajer M[ühle].* — Egykori vízimalom a Túron. **Túri malom** formában is szerepel. — EKFT., HKFT., Hnt., MKFT. — T17-E2.

Mikolaitelep lásd **Újmikola**

Milícia lásd **Rendőrség**

Mondel-sarok 2025: *Mondel-sarok,* 1973: *Mandèr sarok* | *Birtokosa családnevét örzi.* — Egykori dűlő a mai Újmikola területén. A név előtagja családnev, és a hely egykori tulajdonosára utal. Az utótag a *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., SZMHn. 2: 164, ÚCsnT. — T16-B4.

Mülleré lásd **Müllerné**

Müller-erdei-tanya 1907: *Müller erdeitanya,* 1902: *Müller erdeitanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta.

Az *erdei* névelem a tanyának az erdőben vagy annak közelében való fekvésére utalhat, és a Müller-külső-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt.

Müller-külső-tanya 1907: *Müller külsőtanya*, 1902: *Müller külsőtanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A *külső* névelem a tanya földrajzi elhelyezkedésére utal, és a Müller-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt.

Müllerné 2025: *Müllernéjéj ~ Müllerej ~ Kállaji Bénijéj | A Müllerném van a Mikolajikolonija. Rájéjépült. | Innen a Homok [ti. Sándorhomok] határtú a Turig tartott az is. Nagy ur vóut, már csak ahoty hallottam apámtú. 2001: Müllerej. — Szántófold a határ délnyugati részén az Újmikolába vezető út mentén. A helybeliek elmondása szerint korábban nagyobb területet jelölt a név, de egy részére épült Újmikola. Nevét tulajdonosáról kapta. *Müllerej* formában is említik. A *Kállai Bénéjé* elnevezés a későbbi tulajdonosára utal. Vö. Müller-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T16-B5.*

Müller-tanya 1913: *Müllertanya*, 1895: *Müller tanya*. — Egykori tanya a határ délnyugati részén a mai Müllerné területén. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt., T0.53.127.1. — T16-B5.

Nádas lásd **Nádas árka**

Nádas árka 2025: *Nádas árka*, 1953: *Nádas*, 1941: *Nádas*, 1935–1936: *Nádas*, 1931: *Nádas*, 1884: *Nádas*. — A település határának déli részén, az Égertől délre folyó kisebb patak. A név előtagja a terület növényzetére utal. A történeti forrásokban *Nádas* formában szerepel. — ÉGy., HKFT., MaKF. SzamSz., T.SzSz1953, T16.T.541. — T24-B2.

Nagy bolt 2025: *Nagy bóut*. — Épület a Fő utcán. Élelmiszerbolt működik benne. A név előtagja a Kis bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T32-D4.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagy lásd **Éger**

Nagy-fürdő 2025: *Naty-fürdőj ~ Fürdőj*. — Az Éger egyik szakasza a Futballtér közelében. Korábban a helybeliek gyakran jártak ide fürödni. A név előtagja a Kis-fürdőhöz való viszonyítást fejezi ki. *Fürdő* formában is említik. — ÉGy. — T32-C4.

Nagy kollektíva lásd **Pika-porta**

Nagy-lapos 2025: *Nagy-laposs | A legméjebb, ugye a lektöb visz fojt rajta*. — Szántófold a határ északnyugati részén a Csordaúttól keletre. A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő lapos volt. A név előtagja arra utal, hogy a laposok közül ez volt a legmélyebb. Az utótag a *lapos* ’környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt. — T17-E4.

Nagy-legelő 2025: *Nagy-legelőj ~ Fēsőjvégesilegelőj ~ Csordalegelőj | Má meksziunt, se csordás nincs, se csorda se. 2001: Felsővégesilegelő, Nagylegelő, 1860: Legelő. — Legelő a vasút és a Csordaút között. A név előtagja a Kis-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. Korábban ide járt a felsővégesiek csordája, erre utal a *Felsővégesilegelő* elnevezés. *Csordalegelő* és *Legelő* formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50, 52, T16.T.380. — T16-D4.*

Nagy-legelő

Fotó: Hankusz Éva

Nagy Pál nyárasa 1864: *Nagy Pál nyarosa*. — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal. A Nagy családnévét FÉNYES ELEK a település földesurainak nevei között említi. Az utótag a *nyáras* ’nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely’ jelentésű földrajzi köznévv. — FÉNYES 1851, FKnt., PESTY 1864/40: 55a.

Negyedik-forduló 2025: *Negyedik-fordulój, 2001: Negyedek-förduló, 1895: IV. forduló*. — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántófold. A név előtagja az Első-, a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a

forduló 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznévf. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 52, T0.53.127.1. — T16-C4D4.

Néptanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Nyári-kert 2025: *Nyári-kert*. — A Nagy bolt melletti terület a Szatmári sikátor mentén. Korábban a fiatalok szórakozóhelyeként szolgált. — ÉGy. — T32-D4.

Oláh Gáboré 2025: *Olá Gáboréj*, 2001: *Ázé, Oláh Gáboré*. — Szántó föld a település északi határában a Kovácsé és a Gulyalegelő között. Nevét tulajdonosáról kapta. Az *Ázé* névváltozat esetében a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 49, 52. — T16-D3D2.

Oláh-tanya 1913: *Oláhtanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Ma is élnek Oláh családnevűek a településen. — Hnt.

Olajozó 2025: *Olajozóu*, 2001: *Olajozó*. — Épület a Gát eleje utcán. Korábban olajmalomként működött, jelenleg nem üzemel. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T32-D5.

Ómikola 2025: *Óumikola ~ Réjgimikola*. — A település nyugati, korábban épült része. A név az Újvároshoz való viszonyítást fejezi ki. *Réjgimikola* néven is említik. — ÉGy. — T33-E4.

Ortodox temető 2025: *Ortodoksz temetőj*, 2001: *Órtodoksz-temető*. — A belterület keleti részén az Újváros területén fekvő ortodox temető. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-G5.

Ortodox templom 2025: *Ortodoksz templom*, 2001: *Órtodoksz-templom*. — Ortodox templom a Felsővégen a Malom utcával szemközt. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Orvosi rendelő 2025: *Orvasi rendelőj ~ Diszpenzár*. — Házi orvosi rendelő a Fő utcán a Rendőrséggel szemben. Korábban szülészeti is működött az épületben. A rom. *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a *Diszpenzár* név. — ÉGy., RKsz. — T33-E4.

Osztertág 2025: *Oszerták ~ Oszcerták*, 2001: *Oszterták*. — Szántó föld a Nagy-legelőtől északra a Malom út mentén. A helybeliek szerint a név tulajdonosa családnevére utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 52, ÚCsnT. — T16-D4.

Osztroviczky-birtok lásd **Osztroviczkyé**

Osztroviczkyé 2025: *Osztroviczkyéj ~ Osztroviczki-birtok | Ez Osztroviczki Pista vóut. ... De nemigen hóut meg, mikor jöttek a románok, ű emenekült. It hatyta mindent*. — A település északi határában a Süveg útjától nyugatra elterülő szántó föld. Korábban a mainál jóval nagyobb területet jelölt a név a település északnyugati határában. A kökényesdiek a határ északi részén fekvő egykori Kökényesdi-legelőnek a kaszálóként hasznosított részét nevezik így. Ennek ma halastó van a helyén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. **Osztroviczky-birtok** formában is említik. Vö. Osztroviczky-tanya. — ÉGy. — T16-C4.

Osztroviczky-tanya 1913: *Osztroviczkytanya*. — Egykori tanya a település határában. Bizonyára az Osztroviczkyé területén állt, de pontosabban nem tudjuk lokalizálni. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Óvoda 2025: *Óvoda*. — A település óvodája a Fő utcán a Pika-porta területén. — ÉGy. — T32-D4.

Órház lásd **Bodoki-ház**

Ősz-Éger 1864: *Ősz éger*. — Egykori dülő az Egri-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja családnév lehet, mely a hely birtokosát vagy használóját jelölhette. Az utótagban vagy az *Éger* víznév szerepel, vagy az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévf rejlik benne. — FKnT., PESTY 1864/40: 55a.

Pálinkafőző 2025: *Pájinkafőzőj*. — Épület a Bál sikátor végén. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy. — T32-D3.

Palló 2025: *Pallóu*. — A külterület déli részén, a Vármegye árkan átívelő, fából készült egykori gyaloghíd. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy. — T24-A2.

Papé 2025: *Papéj ~ Etyházéj | Vóud benne szántóufőüid is, erdőj is. Ami szintén a református papéj vóut*. — Szántó föld a belterület közelében az Első-fordulótól délre. Korábban a református egyház tulajdona volt. **Egyházé** formában is említik. — ÉGy. — T16-C5.

Papp-első-tanya 1907: *Papp I. tanya*, 1902: *Papp I. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családne-

vet FÉNYES ELEK említi a település földesurainak nevei között. Az *első* névelem a Papp-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Papp-tanya. — FÉNYES 1851, Hnt.

Papp-második-tanya 1907: *Papp II. tanya*, 1902: *Papp II. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családnevet FÉNYES ELEK említi a település földesurainak nevei között. A *második* névelem a Papp-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Papp-tanya. — FÉNYES 1851, Hnt.

Papp-tanya 1913: *Paptanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családnevet FÉNYES ELEK említi a település földesurainak nevei között. A Papp-első-tanyával vagy a Papp-második-tanyával lehet azonos. — FÉNYES 1851, Hnt.

Párkás-lapos 1935–1936: *Párkáslaposs*. — Egykori lapos a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjának magyarázata bizonytalan, talán személynév rejlik benne. Az utótag a *lapos* ’környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., SzamSz., ÚCsnT. *Parkas, Parkács*.

Parlag 2001: *Pàrlag*. — Földterület a település északi határában. A név a *parlag* ’fel nem szántott földterület’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., SzMHn. 2: 52. — T16-D3.

Parókia 1. 2025: *Paróukija ~ Református paróukija*. — Református lelkészi lakás a Fő utcán a Polgármesteri hivattal szemben. **Református parókia** néven is említik. — ÉGy. — T32-D4.

Parókia 2. 2025: *Paróukija ~ Görökatolikus paróukija*. — Görökatolikus parókia a Szatmári sikátor mentén. **Görökatolikus parókia** néven is említik. — ÉGy. — T32-D4.

Patak köze 1941: *Patak köze*, 1931: *Patak köze*, 1884: *Patak köze*. — Egykori földterület a határ északnyugati részén a Túr mentén. A név a területnek az egykori Kovács-fok és a Túr közötti fekvésére utalhat. Az utótag a *köz* ’két vízfolyás által határolt terület’ jelentésű földrajzi köznévv birtokos személyjeles formája. — FKNT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T16-B2C2.

Pékség 2025: *Péikség*. — Épület a Szatmári sikátor mentén. Pékség működik benne. — ÉGy. — T32-D4.

Pika-porta 2025: *Pika-porta ~ Nagy kolektiva ~ Kolektiva*. — A Református templom melletti telek, illetve a hozzá tartozó épületek. Korábban Pika Miklós földesúr tulajdona volt, erre utal az elnevezés. A név utótagja a *porta* ’beépített telek’ jelentésű földrajzi köznévv. Később a kollektív gazdaság, az úgynevezett kollektiva tulajdonába került, ezt jelzik a **Kollektiva** és a **Nagy kollektiva** névváltozatok. Az utóbbi név előtagja a Kis kollektívához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., FKNT. — T32-D4.

Piskáros 1. 2025: *Piskáros ~ Piskáros-árok | A Piskáros-árok jön a Türtú, szegi a mikolaji határt, a terebesi határt, az egri határt, és is szakad bele a vasutná a Vármegye árkába. It jön előüttünk, fejjeb ganyarogva*. 1935–1936: *Piskáros*, 1884: *Piskáros*, 1864: *Piskáros | A ’közseget fél óldalról körül foglaló Egerbe és a ’Piskáros vízébe vízes időben sok csikokat*. 1839: *Piskáros | A ’Piskárkos vízében ’s égreiben sok csikót halászhat*. 1216/1391>1391: *Pischarus*, 1216: *Pischarus*. — A település keleti határát átszelő kisebb patak. A név a *piskáros* ’halas’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Piskáros-árok** formában is említik. Vö. Piskáros 2., Piskáros-híd. — ÉGy., F. 7/3: 20, FÉNYES 1840/4: 310, FKNT., HKFT., NÉMETH 2008: 189, PESTY 1864/40: 55a, SzamSz., SZIRMAY 1805: 287. — T16-D5.

Piskáros 2. 1895: *Piskáros*, 1864: *Piskáros*. — Egykori dűlő a település határának keleti részén az Egri-fordulóban. A Malom utcától keletre fekvő területen húzódott a Liget szomszédságában. Nevét az ott folyó Piskárosról kapta. — PESTY 1864/40: 55a, T0.53.127.1. — T17-E5.

Piskáros-árok lásd **Piskáros 1.**

Piskáros-híd 2025: *Piskáros-híd*. — A Piskároson átívelő híd az Egri út mentén. — ÉGy. — T33-G5.

Plébánia 2025: *Pléjbánija ~ Róumaji paróukija*. — Római katolikus plébánia a Fő utcán a Kultúrház közelében. **Római parókia** formában is említik. — ÉGy.

Polgármesteri hivatal 2025: *Polgármesteri hivatal ~ Néiptanács ~ Szvát ~ Primörija*. — Épület a Fő utcán a Régi iskola szomszédságában. A

Polgármesteri hivatal

Fotó: Hankusz Éva

Primöria névváltozat a rom. *primărie* 'község-háza', a *Szvat* pedig a rom. *sfat* 'tanács' szónak a romániai magyar nyelvbe bekerült formájából származik. **Néptanács** néven is említik, amely az intézmény Romániában használatos korábbi magyar megnevezéséből alakult. — ÉGy., RKsz. — T32-D4.

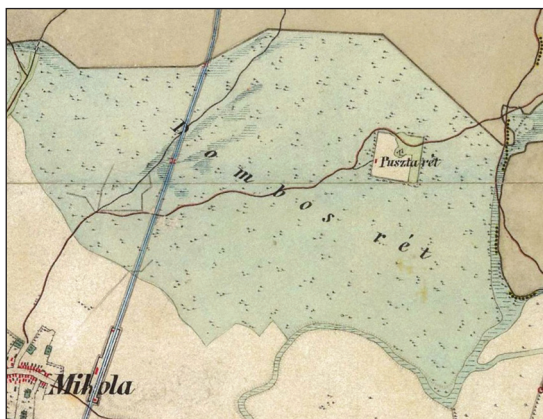
Pompier-kaszáló 2025: *Pompier-kaszáló*. — Kaszáló a település északi határában a Kovácsé nevű erdőrészes és a töltés között. Korábban a falu önkéntes tűzoltói kapták fizetségül. A *pompier* előtag a rom. *pompier* 'tűzoltó' szóból származik. — ÉGy. — T17-E2.

Ponyvás 19. sz.: *Ponyvás*. — A település délkeleti határában fekvő földterület. A névadás indítékát nem ismerjük. — T16.T.117. — T24-C2.

Pumpaház 2025: *Pumpaház*. — Épület a település határának északi részén a Túr mentén. Az épületben lévő szivattyú a belvízelvezető kanálisokból a Túrba juttatja a vizet, illetve a Túr magas vízállása esetén a Tútból a kanálisokba szivattyúzza azt. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexemát is ehhez. — Dict., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T17-E2.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Pusztarét 1864: *Pusztarét*, 1863–1864: *Pusztarét*. — A határ keleti részén a Dombos-réten belüli kisebb legelő volt. A név előtagja a *puszta* 'nagy kiterjedésű, többnyire fátlan, füves síkság, kipusztult terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., MKFT., PESTY 1864/40: 315a. — T17-E4.

A Pusztarét a második katonai felmérés térképén

Rácztanya 1913: *Rácztanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. *Rác* családnévűek ma is élnek a településen. — Hnt. **Rámpa** 2025: *Rámpa*. — Átjáró a vasúton a Nagy-legelő mellett. — ÉGy. — T16-D4.

Ravasz-domb 1864: *Ravasz domb*. — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A *ravasz* korábbi 'röka' jelentése alapján az itt élő rókákról kaphatta a nevét. Vö. Ravasz-rét. — PESTY 1864/40: 55a, TESz.

Ravasz-rét 1864: *Ravasz rét*. — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A *ravasz* korábbi 'röka' jelentése alapján az itt élő rókákról kaphatta a nevét. Vö. Ravasz-domb. — PESTY 1864/40: 55a, TESz.

Református egyház 2025: *Református etyházi* ~ *Etyházi*, 2001: *Etyházi*. — Szántó föld a település határának északi részén a Lázár Mancie és a Felsővégesi-legelő között. Korábban a református egyház tulajdona volt. **Egyház** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T17-E4.

Református iskola lásd **Régi iskola**

Református parókia lásd **Parókia 1.**

Református temető 2025: *Református temető*, 2001: *Református-temető*. — Temető az Alsóvégen a Katolikus temető szomszédságában. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-C3.

Református templom 2025: *Református templom*, 2001: *Református-templom*. — Református templom a Fő utcán a Pika-porta mellett. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D4.

Rendőrség 2025: *Rendőrség* ~ *Milicija* ~ *Csendőrség*. — Épület a Fő utcán az Orvosi rendelővel szemben. Rendőrség működik benne. A *Milicia*

név a rom. *miliție* 'rendőrség' szó átvételéből származik. A **Csendőrség** elnevezést ma már ritkán használják. — ÉGy., RKsz. — T33-E4.

Régi iskola 2025: *Régi iskola ~ Református iskola*. — Épület a Fő utcán a Református templom mellett. Korábban óvoda is működött benne. Az épületet felújították, tantermeit ma is használják. A név előtagja az Új iskolához való viszonyítást fejezi ki. Korábban felekezeti iskola működött benne, erre utal a **Református iskola** névváltozat. — ÉGy. — T32-D4.

Régimikola lásd **Ómikola**

Rétalja 1931: *Rétalja*, 1884: *Rét alja*. — Egykori szántóföld a határ északkeleti részén a vasúttól keletre. A név talán a Dombos-rét közelségére utal. Az *alja* utótag 'valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznévv. — FKnt., HKFT., T16.T.541. — T16-D4.

Rét-fenek 1941: *Rétfenek*. — Egykori földterület az északnyugati határszélen a mai Újberektől nyugatra. Nagyobb része a szomszédos Szárazberek határába esik. A név utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., MaKF. — T16-A2.

Rét-köz-rekettye 1895: *rétköz rekettye*, *Rét-köz rekettye*. — A település északi határában a Negyedik-fordulótól északra fekvő földterület. A név *Rét-köz* előtagja a hely rétek közötti fekvésére utalhat. Az utótagja a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., T0.53.127.1. — T16-D4.

Római katolikus templom lásd **Római templom**

Római parókia lásd **Plébánia**

Római templom 2025: *Róumaji templom*, 2001: *Rómaji-katolikus-templom*. — Római katolikus templom a Fő utcán a Szatmári sikátorral szemközt. **Római katolikus templom** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D4.

Róna-tag 2025: *Róyna-tag*. — Egykori földterület a település nyugati határában. Egyesek szerint erre a területre épült Újmikola, mások azonban Újmikola és Újberek közti területen lokalizálják. Nevét tulajdonosa családnevéről kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt.

Rostás 1864: *Rostás*. — Egykori dülő az Egri-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük.

A név családnévből alakulhatott, és a terület tulajdonosát jelölhette. *Rostás* nevűek ma is élnek a településen. — PESTY 1864/40: 55a.

Róthé 2025: *Róutéj*, 2001: *Róte*. — Szántóföld a település határának északi részén a Csorda-szeg közelében. Nevét egykori *Róth* nevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T17-F3.

Sámuelé 2025: *Sámujeléj*. — Szántóföld a határ keleti részén az Igényelt és a Weiszé között. Északon a Lázár Mancié, délen a település belterülete határolja. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-D5.

Síró-domb 1895: *Síró domb*, 1864: *Síró domb* | *A nép monda szerint onnan vette el nevezését, hogy a tatár futás el oszlása kor a nép ere helyre ment öröm könyeit sírni*. — Egykori földterület a Felsővégen a Virág utca és az Újváros között. A névadás indítékáról a PESTY FRIGYES adatközlőjétől idézettek túl nem tudunk többet. A név előtagja esetleg személynév is lehet. — PESTY 1864/40: 55a, T0.53.127.1, ÚCsnT. — T33-F4.

Sportcsarnok 2025: *Sportcsarnok*. — Épület a Szatmári sikátor mentén a Futballtér mellett. Sportteremként működik. — ÉGy. — T32-D4.

Stark-féle-porta 2025: *Stark-féle-porta ~ Kis kollektiva ~ Fenti kollektiva*. — Stark Lajos egykori portája a Fő utcán a vasút közelében. Később az állami gazdaság, az úgynevezett kollektíva tulajdonába került, erre utal a **Kis kollektíva** névváltozat. Ennek *kis* előtagja a Nagy-kollektívához való viszonyítást fejezi ki. **Fenti kollektívá**-nak is nevezik a Felsővégen való fekvése miatt. — ÉGy. — T33-E4.

Strifler-első-tanya 1907: *Strifler I. tanya*, 1902: *Strifler I. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Az *első* névelem a Strifler-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. — Hnt., ÚCsnT.

Strifler-második-tanya 1907: *Strifler II. tanya*, 1902: *Strifler II. tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *második* névelem Strifler-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. — Hnt., ÚCsnT.

Sülyös-tanya 1913: *Sülyöstanya*, 1907: *Sülyös tanya*, 1902: *Sülyös tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem

ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Sűrű 2001: *Sűrű*. — Bokros terület a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. — FKnt., SzMHn. 2: 52.

Sűrű alja 2025: *Sűrű ajja ~ Erdőü ajja*, 2001: *Erdő ajja*, 1944: *Erdőalja*, 1940–1944: *Erdőalja*. — A Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdő északi vége mentén futó, Sándorhomokra vezető út. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' és az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. **Erdő alja** formában is említik. — ÉGy., EH., FKnt., Hnt., SzMHn. 2: 48. — T24-B2.

Sütő utcája 2025: *Sütőü uccája*. — A Malom utcát a Bál sikátorral összekötő, az Első- és a Második-forduló között futó utca. Nevét az utca sarkán lakó, *Sütő* családnevű személyről kapta. — ÉGy. — T33-E3.

Süveg-ház 2025: *Süvek-ház*. — Lakóház a település határának északi részén a Süveg-tanya területén. A név az ott élő Süveg családra utal. — ÉGy. — T16-D3.

Süveg Miklós tanyája lásd **Süveg-tanya**

Süveg-tanya 2025: *Süvek-tanya ~ Süveg Miklós tanyája*. — Szántófield az Urbéres-erdőtől északra a vasút mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. **Süveg Miklós tanyája** formában is említik. Vö. Süveg-ház, Süveg útja. — ÉGy. — T16-D3.

Süveg útja 2025: *Süveg uttya ~ Csordaut*. — A Bál sikátor folytatása a külterületen, a Süveg-tanyához vezet. A **Csordaút** név arra utal, hogy korábban ezen az úton járt a Kis-legelőre az alsóvégesiek csordája. — ÉGy. — T16-C4.

Szabadság utca 2001: *Szabacság ucca*. — A belterület nyugati végén a Domb utcát a Fő utcával összekötő kisebb utca volt. Ma a helybeliek a Domb utca részének tekintik ezt az útszakaszt. — SzMHn. 2: 49. — T32-B3.

Szabó-birtok lásd **Szabóé**

Szabóé 2025: *Szabóüjéj ~ Szabóü-birtok*, 2001: *Szabó-féle-föld*. — Szántófield a határ déli részén a Szatmári sikátor és a Fridman dombja között. Nevét tulajdonosáról kapta. **Szabó-birtok** és **Szabó-féle-föld** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T24-B2.

Szabó-féle-föld lásd **Szabóé**

Szabó-ház lásd **Gátórház**

Szabó Józsi-féle-ház lásd **Gátórház**

Szárzberektelep lásd **Újberek**

Szárz-rét 1895: *Szárz rét*. — Egykori földterület a délnyugati határszélen az Égertől délre. Olyan területet jelölhetett, melyet az itt húzódó Éger nem vagy csak ritkán öntött el. — T0.53.127.1. — T24-A2.

Szatmárihodály 2025: *Szatmárihodáj*. — Szántófield a határ nyugati részén a Drukkel árka közelében. Korábban *Szatmári* nevű személy hodálya állt a területen. — ÉGy. — T17-E4.

Szatmári sikátor 2025: *Szatmári sikátor ~ Szatmári ut*, 2001: *Szatmári út*. — A Fő utcáról déli irányba nyíló, Szatmárnémetibe vezető út. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. **Szatmári út** formában is említik. — ÉGy., FKnt., SzMHn. 2: 49. — T32-C5D5.

Szatmári-tanya 1907: *Szatmári tanya*, 1902: *Szatmári tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. *Szatmári* családnevűek ma is élnek a településen. — Hnt.

Szatmári út lásd **Szatmári sikátor**

Széleság 1864: *Szeles ág*. — Egykori dülő az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név elsődlegesen talán víznév lehetett, amit az utótagként megjelenő *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésű földrajzi köznév jelez. Később ez a megnevezés a környező területekre is átvonódott. Emellett elképzelhető a földrajzi köznévnek a 'földterület másik határba való átnyúlása' vagy akár ettől eltérő további jelentése is. — FKnt., PESTY 1864/40: 55a.

Széles-berek 1895: *Széles berek*. — Egykori földterület a település határának északnyugati részén a Bál sikátortól nyugatra. A név előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag a *berek* 'vizenyős (bokros) rét vagy legelő' értelmű földrajzi köznév. Vö. Széles-berek laposa, Széles-berek tájéka. — FKnt., T0.53.127.1. — T16-B4.

Széles-berek laposa 1895: *Széles berek laposa*. — Egykori földterület a település határának északnyugati részén. A Széles-berek mélyebben fekvő, lapos része lehetett. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire

vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T0.53.127.1. — T16-B4C4.

Széles-berek tájéka 1935–1936: *Szélezsberек-tájéka*. — Egykori határrész a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Széles-berek közelében feküdt. — SzamSz.

Szilvás-lapos 2025: *Szívás-laposs | Ott, ahogy mejün kifele, észü vóut a Turnak. Ahogy bejön az észü laposs, a Szívás-laposs. ... kifele a Turnak. Nyullott az a lapossok az egri határtúl a berki határig. Keresztümmet a határon. Réigen azom fojt el a viz, azéir nevesztéik ugy. Ot lejjeb vóut a főüd, ogy gyült össze a viz. Azom fojt el a viz, árkok nem vóutak*. — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő lapos volt. A szilvás előtag bizonyára a terület növényzetére utal. Az utótag a lapos ’környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT. — T17-E5.

Szvát lásd **Polgármesteri Hivatal**

Taar-tanya 1907: *Taar tanya*, 1902: *Taar tanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Tanya lásd **Cigánytanya, Kölcsey Antal-tanya**

Tanya út lásd **Mándi útja**

Tatár-domb 2025: *Tatár-domb | Ot ment egy nagy laposs, és ástak az egri határtul a berki határig egy jóu nagy méjj árkot, és ot sok kardot leltek, sarkantyut, ijen katonaji, harci felszereléseket. Mikor jöttek a tatárok, od gyilkolták le a mikolaji néjpet. Oda kimenekült, mer erdőü vóut réigen, és od gyilkolták le a mikolaji néjpet. Ity tartották a zemberek, a réigi emberek*. 1935–1936: *Tatárdomb*, 1895: *Tatár domb*, 1864: *Tatár domb | Ez az Erdőszélben egy kitetsző halom. A nép száján az kering, hogy ott valamikor a tatár csatában eltemetettek feküdnének. IV^k Bélakori lehet, mert 1717^{ki} tatárjárásakor vér nem folyt, mert a tatárok a templomba menekülőket rab szijra füzve, Máramorosi Borsáig elhúrczolták, honnan a Szatmári és Máramorosi Magyar Nemesség, az Oláhok erélyes segítségével szinte tízezeren meg szabadítottak*. — Szántóföld a település északi határában. Egyesek szerint a Második-forduló területén fekszik. A név ko-

rábban a mainál jóval nagyobb területet jelölt a Bál sikátortól északra fekvő részen. A tatárjárás emlékét őrzi. A 19. század első felének néphagyománya szerint a mikolaiakkal az történt valamelyik tatárjárásakor, hogy a Túr egyik pal-lóján kellett átkelniük, de addig udvariaskodtak, „kínálgatóztak” a „*Tessék, János bátyám! Tessék, Kati néném!*”-mel az átjáró előtt, hogy rajtuk ütött a török. — ÉGy., PESTY 1864/40: 315a, 342a, SzamSz., T0.53.127.1. — T16-C4.

Temető 2025: *Temetőü*. — Temető az Alsóvégen. Nyugati részén a Református, keleti részén pedig a Katolikus temető fekszik. — ÉGy. — T32-C3.

Téglaszín 2025: *Téglaszin*, 2001: *Téglaszin*. — Gödrös terület a Bál sikátor végén, ahol korábban téglát vetettek. Ma a Pálinkafőző áll a területen. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D3.

Tincu-ház 2025: *Tinku-ház*. — Egykori épület a határ keleti részén a Csordaút közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-E4.

Tóth-tanya 1907: *Tóth tanya*, 1902: *Tóth tanya*. — A határ északkeleti részén fekvő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. Egy 1884-es és egy 1931-es térképen is jelölik a tanyát a tulajdonosának, Tóth Józsefnek a nevét feltüntetve. — HKFT., Hnt., T16.T.541. — T17-E3.

Tökföld 2025: *Tökföüd | Od dinnyét termeltek mek tököt is, sütöütököt*. — Szántóföld a határ nyugati részén a Mándi út mentén. Korábban dinnyét és tököt termesztettek a területen. — ÉGy. — T16-B4.

Túl a Túrról 2008: *Túlatúrról*. — BURA LÁSZLÓ erdőként utal rá Kőkényesd helynevei között, de pontos helyét nem közli. Bizonyára a Túrtól délre eső, mikolai területen feküdt. — SzMHn. 1: 376.

Túr 2025: *Tur*, 2000: *Tur*; 1984: *Túr*; 1953: *Túr*; 1941: *Túr*; 1937: *Râul Tur*; 1918: *Tur p[atak]*; 1914: *Tur*; 1910: *Túr p[atak]*; 1895: *Túr patak*; 1884: *Tur patak*, 1864: *Tur | A' Tur vízébe sok halakat és rákokat fognak mely egy kis malmot is hajt*. 1860–1864: *Túr patak*, *Túr Bach*, 1840: *Túr folyó*, 1839: *Túr*; 1802–1811: *Túr F[luss]*, 1802: *Túr F[olyó]*, 19. sz.: *Túr ffolyó*, 1799: északról *Tár* [o: *Túr*] vize hasíttya határját. 1782–1785: *Tur bach*, 1780: *F[luvius] Túr*; 1779: *Rivulus Tur*; 1450: *Thwr*; 1217 k.: *fluuium turu*, 1216: *Tur*; 1181/1288/16. sz.: *Tur*. — A Tisza bal oldali

mellékfolyója. A Keleti-Kárpátok részét képező Avas-hegységben ered Románia északnyugati részén. Nyugati irányban folyik, egy szakaszon határfolyó Ukrajnával. Szatmárnémeti közelében lép Magyarország területére, majd Tizsakóródnál torkollik a Tiszába. A települést északi irányból határolja. A név az általánosan elfogadott magyarázat szerint szláv eredetű, az ósszláv *turь 'östulok' jelentésű főnévből alakult, leginkább annak *-jь* képzős alakjából. **Túr-folyó** és **Túr-patak** formában is említik. Vö. Túr utca, Túri malom. Lásd Túr (Halmi, Kisgerce, Kökényesd, Szárazberek, Túrterebes). — DL. 70896, ÉGy., EKFT., F. 7/3: 20, FÉNYES 1840/4: 310, FNESz., GÖRÖG, HKFT., Kat., KNEZSA 1941: 207–209, MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 32, PAIS 1975: facs. 28. cap. 13. sor, PERÉNYI 233, PESTY 1864/40: 55a, Reg-Arp. 1: 44, T.SzSz1953, T0.53.127.1, T1.S.80. XVIII.54, T1.S.82.54, T16.T.117, T16.T.118, T16.T.420, T22.B.III.a.168/7, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104, T22.B.IX.a.2546, VÁLYI 2: 610–611. — T17-F3.

Túr-folyó lásd **Túr**

Túri malom lásd **Mikolai malom**

Túr-patak lásd **Túr**

Túr utca lásd **Csordaút 1.**

Újberek 2025: *Ujberek ~ Berkikolonija ~ Kolonija*, 2003: *Szárazberektelep*, 2001: *Újberek*, 1944: *Szárazberektelep*. — Újabban létesült román falu a település nyugati határszélén. Eredetileg Szárazberek határához tartozott, jelenleg Mikola község része. A *Kolónia* névváltozat a *kolónia* 'telepesek lakóhelye' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Berkikolónia** és **Szárazberektelep** formában is említik. Román neve *Bercu Nou* 'Újberek'. — ÉGy., EH., FKNT., Hnt., SzMHn. 2: 53. — T16-A3B3.

Újházy-tanya 1913: *Újházytanya*. — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Új iskola 2025: *Uj iskola ~ Állami iskola*. — Épület a Fő utcán a Református templom mellett. A név előtagja a Régi iskolához való viszonyítást fejezi ki. **Állami iskola** formában is említik, ez ugyanis a Református iskolával ellentétben nem felekezeti, hanem állami fenntartású iskola volt.

Az intézmény hivatalos neve *Gellért Sándor Általános Iskola*. — ÉGy. — T32-D4.

Újmikola 2025: *Ujmikola ~ Mikolajikolonija*, 2003: *Újmikola, Mikolai telep*, 2001: *Újmikola*. — Újabban létesült román falu a település nyugati határában. A **Mikolaikolónia** név utótagja a *kolónia* 'telepesek lakóhelye' jelentésű földrajzi köznév. **Mikolaitelep** formában is említik. Román neve *Micula Nou* 'Újmikola'. — ÉGy., EH., FKNT., SzMHn. 2: 53. — T16-B4.

Új olak 2025: *Uj olak*. — A Bál sikátor végén álló istálló. Jelenleg is állattartásra használják az épületeket. A név előtagja arra utal, hogy ezek később épültek, mint az állami gazdaság istállóí. — ÉGy. — T32-D3.

Újváros 2025: *Ujváros*, 2001: *Újváros ucca*. — A település újabban települt, többnyire románok és ukránok által lakott keleti része. Az *új* előtag a Régimikolához való viszonyítást fejezi ki. **Újváros utca** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F4G4.

Újváros utca lásd **Újváros**

Ungvárié lásd **Ungvári-tanya**

Ungvári-tanya 2025: *Ungári-tanya*, 2001: *Ungvárijé*. — Tanya a település határának déli részén a Homokos-domb közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. **Ungvárié** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T24-C2.

Úrbéres-erdő 2025: *Urbéires-erdőü*, 2001: *Úrbéres-erdő*. — Szántóföld a település határának északi részén a Dinnyéskertől északra. Korábban erdő volt, a katonai térképek még így jelzik. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — ÉGy., HKFT., MKFT., SzamSz., SzMHn. 2: 53. — T16-D3.

Úrbéri-kaszáló 1860: *Urbéri Kaszálló*. — A település határának keleti részén fekvő egykori kaszáló. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — SzamSz., T16.T.380. — T17-E4.

Vadkörtefa 2025: *Vatkörtefa*. — A Legelő mellett a Csordaút mentén álló vadkörtefa. — ÉGy. — T16-D4.

Váradie 2025: *Váradijéj*, 2001: *Váradijé*. — Szántóföld a határ nyugati részén a Süveg útja mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Váradie út. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T16-C4.

Váradi út lásd **Dinnyés út**

Varga sűrűje 1935–1936: *Várgasűrűje*. — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A név utótagja a *sűrű* ’mocsári erdő’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., SzamSz.

Varjú-nyomás 1864: *Varju nyomás*. — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan, az előtag családnevet, illetve állatnevet egyaránt rejthet. Az utótag a *nyomás* ’legelő’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PESTY 1864/40: 55a.

Vármegye árka lásd **Éger**

Vármegye árka híd 2025: *Vármegye árka híd*. — A Vármegye árkán átívelő híd a Szatmári sikátor mentén. — ÉGy. — T32-D4.

Vármegye árka hídja lásd **Vasúti híd**

Vásáros-domb 1935–1936: *Vásározsomb*. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára vásártartásra szolgáló dombos hely lehetett. — SzamSz.

Vashíd 2025: *Vashid*. — A település határának északi részén a Túrón átívelő vasúti híd. Lásd Túr-híd (Kökényesd). — ÉGy. — T17-D2.

Vasút 2025: *Vasut*. — A Szatmárnémeti és Halmi közötti vasútvonal, mely a települést észak–déli irányban szeli át. Vö. Vasúti híd. — ÉGy. — T24-C2.

Vasúti híd 2025: *Vasuti hid ~ Vármegye árka higgya*, 2001: *Vasúti-híd*. — A Vármegye árkán átívelő vasúti híd a Fürdő mellett. *Vármegye árka hídja* néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T24-C2.

Veres-tanya 2025: *Veres-tanya*. — Szántófield a település határának keleti részén. A Weiszé része. A korábban itt álló tanyáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-E5.

Villanytelep 2025: *Villonytelep*, 2001: *Villanytelep*. — Egykori épület a Domb utca végén. Ma már lakóházak állnak a helyén. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-C3.

Virág utca 2025: *Virág ucca*, 2001: *Virág ucca*. — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca a Felsővégen. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F4.

Weiszé 2025: *Vájszej ~ Vájsz Móuricéj, Vájsz Móuricéiba | Vájsz Móuricéj ott egéjszen a zegri határig. | A Zegribe lakott ott. Az öreg zsidóut nem ismertem, a fíját ismertem, mer apám is vett a kissebbik fíjátul, Vájsz Józusitú*. 2001: *Vájszé*. — Szántófield a település keleti határában a Sámuelé mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. *Weisz Móricé* formában is említik. Vö. Weisz-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T17-E5.

Weisz Móricé lásd **Weiszé**

Weisz-tanya 1913: *Veisztanya*, 1907: *Weisz tanya*, 1902: *Weisz tanya*. — Egykori tanya a település határában. Bizonyára a Weiszé területén állhatott. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Zubogó lásd **Zuhogó****Zúgó** lásd **Zuhogó****Zúgófok** lásd **Zuhogó**

Zuhogó 2025: *Zuhogóu ~ Zugóu ~ Zubogóu | A Zuhogóu és a Malom-kert az el vam választva egymástól*. 2008: *Zuhogó*, 1990: *Zuhogó*, 1895: *Zúgó fok*. — A Túr által körülzárt erdő a Malom-kert mellett. A névadás alapját a szomszédos Malom-kertben álló egykori vízimalom szolgáltatta. A **Zúgó** név a ’vízimalom zsilipes csatornája, illetve az onnan lezuhanó víz’ jelentésű *zúgó* földrajzi köznévből alakult. A **Zubogó** és a **Zuhogó** ugyanilyen értelmű. **Zúgófok** formában is szerepel. E névváltozat utótagjaként a *fok* ’kisebb vízfolyás, vízállás’ jelentésű földrajzi köznévv szerepel, ami azt jelzi, hogy a név eredetileg víznév lehetett, s ez több átvonódott a mellette fekvő területekre is. — ÉGy., FAZEKAS 1994: 4, FKNT., SzMHn. 1: 376, T0.53.127.1. — T16-C2D2.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü*, 2001: *Zsidótemető*. — Temető az Új iskola kertjének a közelében. A zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D3.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom ~ Zsinagóuga*. — Egykori épület a Fő utcán. Ma az Új iskola áll a helyén. **Zsinagóga** formában is említik. — ÉGy.

Zsinagóga lásd **Zsidó templom**

Források

ÁSz. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.

ComSzath. = HELLER, GEORG, *Comitatus Szathmariensis*. Die historischen Ortsnamen von Ungarn 14. München, 1981.

CzF. = CZUCZOR GERGELY–FOGARASI JÁNOS, *A magyar nyelv szótára 1–6*. Pest, [később] Budapest, 1862–1874.

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, 1890–1913.

DicȚ. = KELEMEN BÉLA szerk., *DicȚionar român–maghiar*. Pentru uz școlar. Editura didactică și pedagogică, București, 1974.

DL. = *Diplomatikai Levéltár. Magyar Nemzeti Levéltár, Mohács előtti gyűjtemény*.

ÉGy. (Mikola) 2025 = HANKUSZ ÉVA élönyelvi gyűjtése.

EH. = SZABÓ M. ATTILA, *Erdély, Bánság és Partium történelmi és közigazgatási helységnévtára 1–2*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2003.

EHsz. = SZABÓ M. ATTILA–SZABÓ M. ERZSÉBET szerk., *Erdélyi helységnévszótár*. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 1992.

EKFT. = *Első katonai felmérés. 1763–1787*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

F. = FEJÉR, GYÖRGY, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1–11*. Budae, 1829–1844.

FAZEKAS 1994 = FAZEKAS LÓRÁND, *Kökényesd*. Szatmárnémeti, 1994.

FÉNYES 1840 = FÉNYES ELEK, *Magyar országnak, s a' hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapota statistikai és geographiai tekintetben. 1–6*. Pest, 1836–1840.

FÉNYES 1851 = FÉNYES ELEK, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leíratik 1–4*. Pest, 1851.

FKnT. = URL: https://mnh.unideb.hu/geoname_registry. Korábbi kiadása: BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek*

tára. A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖNCZY = GÖNCZY PÁL–KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm*. Posner Károly Lajos és fia térképészeti intézetének kiadása, Budapest, [1890].

GÖRÖG = GÖRÖG DEMETER–MÁRTON JÓZSEF, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örző Katonaság' Vidékinek közönséges és különös tábláji*. 1802–1811.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>

Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>

KMNySz. = HORVÁTH KATALIN szerk., *A kárpátaljai magyar nyelvjárások szótára 1–2*. Kárpáti Kiadó, Ungvár, 2012–2013.

KNIEZSA 1941 = KNIEZSA ISTVÁN, *Az Ecsedi-láp környékének szláv eredetű helynevei*. *Magyar Népryelv* 4 (1941), 196–232.

KOGUTOWICZ = KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország vármegyéinek kézi atlasza. 65 térképpel*. MFI Rt., Budapest, 1905. Újrakiadása: *Magyar Mercurius*, Budapest, 2004.

KORABINSZKY 1786 = KORABINSKY, JOHANN MATTHIAS, *Geographisch-historisches und Produkten Lexikon von Ungarn*. Preßburg, 1786.

LIPSKY, Map. = LIPSKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae*. 1806.

LIPSKY, Rep. = LIPSKY JÁNOS, *Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium*. 1808. In: LIPSKY JÁNOS, *A Magyar Királyság és társ országai térképe és névtára. 1804–1810*. DVD. Arcanum Adatbázis Kft., Budapest, 2005.

- MaKF. = *Magyarország katonai felmérése. 1941.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>
- MAKSAY 1990 = MAKSAY FERENC, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén I–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.
- MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>
- MNL. = ORTUTAY GYULA főszerk., *Magyar Néprajzi Lexikon 1-5.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977–1982.
- MoFnT. 1 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára I. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1984.
- NÉMETH 2008 = NÉMETH PÉTER, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósza András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.
- Notitiae = NAGY, LUDOVICUS, *Notitiae politico-geographico-statisticae incliti regni Hungariae I–2.* Budae, 1828–1829.
- PAIS 1975 = PAIS DEZSŐ, *Anonymus Gesta Hungarorum.* Fordította PAIS DEZSŐ, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta GYÖRFFY GYÖRGY. Magyar Helikon, Budapest, 1975.
- Perényi = TRINGLI ISTVÁN szerk., *A Perényi család levéltára 1222–1526.* A Magyar Országos Levéltár Kiadványai 2. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.
- PESTY 1864/39–40 = *Pesty Frigyes helynévtára 39–40. Szatmár vármegye I–2.* OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/39. és 1114/40. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, *Szatmár vármegye Pesty Frigyes 1864–1866. évi Helynévtárában.* A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai II. Közlemények 24. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Levéltára, Nyíregyháza, 2001. Ellenőrzött, javított szövegkiadás: MIZSER LAJOS–KOCÁN BÉLA, *Pesty Frigyes kéziratos helynévtára 1864. Szatmár vármegye.* Debrecen, 2025.)
- RegArp. = SZENTPÉTERY IMRE szerk., *Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke I–II/1.* Budapest, 1923–1943. SZENTPÉTERY IMRE–BORSA IVÁN szerk., *II/2–4.* Budapest, 1961–1987.
- RKsz. = MÁRTON GYULA–PÉNTÉK JÁNOS–VÖÖ ISTVÁN, *A magyar nyelvjárások román kölcsönzavai.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1977.
- SZABÓ 1937 = SZABÓ ISTVÁN, *Ugocea megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.
- SzamSz. = CSÚRY BÁLINT, *Szamosháti szótár I–2.* Magyar Nyelvtudományi Társaság, Debrecen, 1935–1936.
- SZIRMAY 1805 = SZIRMAY ANTAL, *Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis.* Pest, 1805.
- SzMHn. = BURA LÁSZLÓ, *Szatmár megye helynevei (földrajzi nevei) I–2.* Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 2008.
- TESz. = BENKŐ LORÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára I–3. Mutató 4.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.
- T.SzSz1953 = Topográfiai térkép (1:50 000). Magyar Népköztársaság–Szovjetunió–Románia, Szabolcs-Szatmár m. A Magyar Néphadsereg Vezérkara – Földmérési és Távérzékelési Intézet Adat- és Térképtári Osztály, [Budapest], 1953.
- T0.53.127.1. = Mikola kisközség Szatmár megyében. 1895. – Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.
- T1.S.11.303/1 = Hungariae Regni pars Transylvaniae, Russiae et Moldaviae contermina Integrum Comitatum Maramarusiensem repraesentans. 1725. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 303/1.
- T1.S.11.303/2 = Mappa Geometrica Repraesentans Comitatum Maramarusiensem integrum cum adjacentibus Transylvaniae Russiae et Moldaviae Confinys. 1756. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 303/2.
- T1.S.11.1674/1 = Mappa darstellend blos die Gegenden und Orte, in welchen derjenige Antheil des auf der Siebenbürger und Marmaroser Grenze bestellt... 1832. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból

kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 1674/1.

T1.S.12.X.16/1 = Ideal Charte des Szatmarer Comitats. [1799 k.]. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. X. Nr. 16/1.

T1.S.80.XVIII.54 = Uibersichts Karte darstellend den Szathmárer Aufnahms Bezirk im Jahre 1840. 1840. – MNL Országos Levéltár S 80–81. Vízrajzi Intézet. 18. sz.–20. sz. – S 80) Térképek. 18. sz.–20. sz. Div. XVIII. Nr. 54.

T1.S.82.54 = Idea inlyti Comitatus Szatthmar. 1779. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 82) Károlyi család. 1690–20. sz. Nr. 54.

T1.S.101.28/4 = Szatmár vármegyének két kerületre felosztása. 1851. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 28/4.

T1.S.109.1 = Distanz Karte des Szatmárer Comitates. 19. sz. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 109) Ujfalussy család. 19. sz. Nr. 1.

T16.T.116 = Szatmár vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 116.

T16.T.117 = Szathmári Társulat. [19. sz.]. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 117.

T16.T.118 = Idea Inlyti Comitatus Szatthmáriensis cum circumjacentibus collimitaneis comitatibus, eorumque prope locatis Civitatibus, Oppidis, et Pagis. 1780. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 118.

T16.T.365 = Szatmár-Németi. 1915. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár

XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 365.

T16.T.380 = Mikola rendbeszedett urbéri állományának térképe. 1860. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 380.

T16.T.420 = Szatmár vármegye. 1802. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 420.

T16.T.541 = Szatmárnémeti és Méhtelek. 1931. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 541.

T17.T.146 = Szatmár vármegye. [1800 k.]. – MNL Tolna Vármegyei Levéltár XV.3. Tolna Megyei Levéltár térképeinek gyűjteménye. 18. sz.–20. sz. T. 146.

T17.T.173 = Mappa comitatus Ugocsiensis. [1780 k.]. – MNL Tolna Vármegyei Levéltár XV.3. Tolna Megyei Levéltár térképeinek gyűjteménye. 18. sz.–20. sz. T. 173.

T21.TK.1052 = Szatmárnémeti forgalmi főnökség vonalhálózata. [1941]. – Országos Széchényi Könyvtár TK. Önálló kéziratós térképek. Nr. 1052.

T21.TK.1084 = Mappa comitatus Ugotsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. [1740 k.]. – Országos Széchényi Könyvtár TK. Önálló kéziratós térképek. Nr. 1084.

T22.B.III.a.168/7 = Harta Județului Satu-Mare. 1937. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.III.a. A Balkán-félsziget politikai és általános térképei. Nr. 168/7.

T22.B.IX.a.520 = Comitatskarten von Ungarn. Szathmárer Comitatus. [1857–1859]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 520.

T22.B.IX.a.1008 = Szatmár vármegye közigazgatási és földművelési térképe. 1910. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 1008.

T22.B.IX.a.2103 = Szatmár megye. [1945 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az

Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2103.

T22.B.IX.a.2104 = Szatmár vármegye közúti és kőbánya térképe. Budapest, 1918. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2104.

T22.B.IX.a.2116 = Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék. [1925 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2116.

T22.B.IX.a.2268 = Ugocsa vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2268.

T22.B.IX.a.2269 = Ugocsa megye átnézeti térképe. 1870. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum

B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2269.

T22.B.IX.a.2546 = Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. 2000. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Magyarország megyetérképek. Nr. 2546.

T22.B.IX.c.971 = Magyarország vasúti térképe. 1942. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.c. Magyarország szaktudományos térképei. Nr. 971.

ÚCsnT. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század*. Budapest, 2012.

ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.

VÁLYI = VÁLYI ANDRÁS, *Magyar országnak leírása 1–3*. Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás: Somorja, 2003.

Összeállította:
Hlavacska Edit és Kenyhercz Róbert

Újberek

Újmikola

Mikola

T16

1

2

3

4

5

A

B

C

D

A

B

C

D

Magyar Nemzeti Helynévtár Füzetek 11.

A kiadvány a
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR 2.
SZATMÁR MEGYE ÉSZAKI RÉSZÉNEK HELYNEVEI
című kötet Mikola községre vonatkozó anyagait tartalmazza.

Készült a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében
a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulója
tiszteletére jelent meg.

A kötet elkészítésében együttműködő partnerek voltak:
Néprajzi Múzeum, Országos Széchényi Könyvtár

A kötetet szerkesztette:
Győrffy Erzsébet, Hoffmann István, Porczio Veronika

Lektorálta:
Bába Barbara, Csomortáni Magdolna, Homoki-Mozga Evelin, Kovács Éva,
Szép Szilvia, Tóth Valéria

Helynévtasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Szmotku György
Fotók: Hankusz Éva

© Hankusz Éva, Kocán Béla, Szendrei Ákos 2025
© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press, beleértve
az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is, 2025

ISBN 978-963-615-372-4 (print)
ISBN 978-963-615-373-1 (pdf)

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
dupress.unideb.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Technikai szerkesztő: Porczio Veronika
Borítótér, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

Hankusz Éva
Kocán Béla

MIKOLA KÖZSÉG
HELYNEVEI